

МЕТА

ЧАСОПИС ЛЬВІВСЬКОЇ АРХИЄПАРХІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Святий Іван Павло II. Цікаві факти

Цьогоріч Церква вперше відзначає літургійний спомин святого Івана Павла II. Він очолював Апостольський Престол 27 років – це третій за тривалістю понтифікат в історії Церкви.

Він став першим Папою Римським, який відвідав синагогу і виступив у протестантській церкві, який ввійшов у мечеть і здійснив офіційний візит до православної країни, який побував на рок-концерті і футбольному матчі, який вибачився за гріхи Католицької Церкви.

КАРОЛЬ ВОЙТИЛА: ВІД АКТОРА ДО ПАПИ

Народився Кароль Войтила 18 травня 1920 року в невеликому польському містечку Вадовіце під Краковом у родині скромного службовця. Його батько був шевцем, потім служив офіцером в австро-угорській армії, а після утворення Польської республіки працював залізничником. У восьмирічному віці хлопчик втратив матір, а ще через три роки помер і його єдиний брат Едмунд, який працював лікарем міської лікарні.

За рік до початку Другої світової війни Кароль закінчив гімназію і вступив на філософський факультет Ягеллонського університету в Кракові, де зблизився з молодіжними католицькими організаціями. Тоді ж він уперше спробував свої сили як актор на непрофесійній сцені.

В роки німецької окупації, коли університет був закритий, Кароль разом із батьком остаточно переїхав до Кракова, де став режисером та актором напівлегального Рапсодійного театру і розпочав відвідувати заняття в підпільній духовній семінарії. Йому довелося самому заробляти на хліб: спочатку – на шахті, а потім – у цехах хімічного підприємства концерну «Солвей».

Після звільнення Кракова радянськими військами в січні 1945 року Кароль Войтила відновив активні заняття богослов'ям. 1 листопада 1946 року він став священником. Потім були роки навчання в Римі на філософському факультеті Домініканського університету «Ангелікум», у Швейцарії та Бельгії.

У 1948 році молодий священник повернувся на батьківщину, де став вікарієм однієї з краківських парафій. Після тривалої академічної відпустки Кароль Войтила одержав ступінь доктора теології і почав викладати в Люблінському католицькому університеті.

У ці роки в майбутнього понтифіка проявилася пристрасть до літературної творчості. Він захопився складанням віршів, які публікував у като-

лицькій газеті «Tygodnik powszechny» та журналі «Znak» під псевдонімами Анджей Явень (персонаж роману Парандовського «Небо у вогні») і Станіслав Анджей Груда. Деякі з цих поетичних творів згодом були перекладені на різні мови. Приблизно в цей же час Войтила серйозно захопився драматургією.

У 1958 році 38-річний Кароль Войтила став єпископом. А ще через п'ять років спеціальною папською буллою був призначений архієпископом Краківським. 29 травня 1967 року він одержав з рук Папи Римського Павла VI пурпурову кардинальську шапочку.

У ці роки ім'я молодого архієпископа Войтили швидко стало відомим за межами Польщі. Він був віце-президентом Польської єпископської конференції, членом постійного секретаріату Синоду єпископів Римо-Католицької Церкви, активно брав участь у роботі історичного II Ватиканського Собору (1962-1965 роки). Проте, як реального претендента на Апостольський престол, його ніхто не розглядав.

Після 33-денного понтифікату Івана Павла I, в жовтні 1978 року, у Ватикані знову відкрився конклав (зібрання Колегії кардиналів для обрання Папи Римського). 16 жовтня, після 72 годин засідань і семи турів голосування, зі знаменитої труби над Сикстинською капелюю пішов білий дим, який свідчив про обрання нового Папи Римського. Кароль Войтила став першим Папою-слов'янином, обравши ім'я Іван Павло II.

ПАПА – РЕКОРДСМЕН

Понтифікат Івана Павла II став третім за тривалістю в багатовіковій історії Церкви після правління святого Петра і блаженного Пія IX.

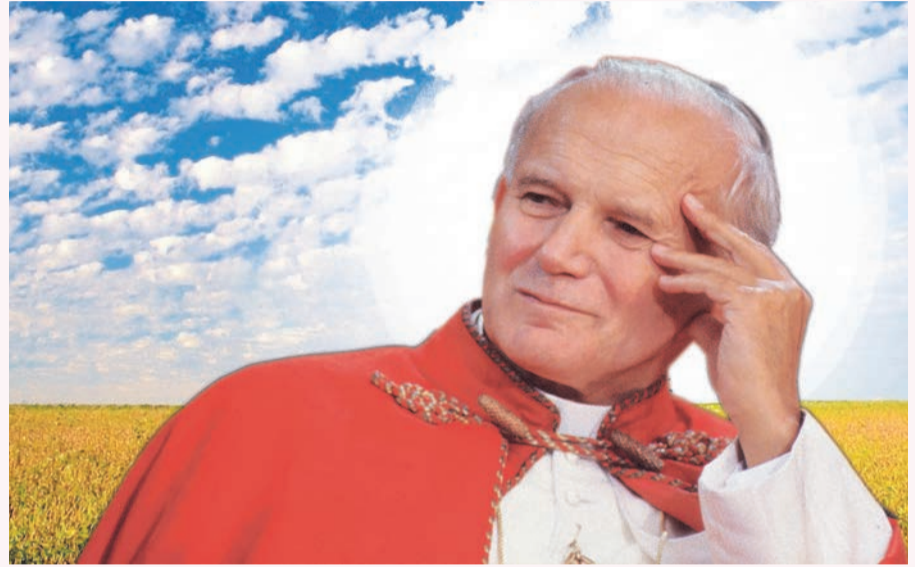
Іван Павло II – Папа-рекордсмен. Він здійснив 250 пастирських поїздок, 104 закордонних подорожі, побував у 129 країнах з апостольськими візитами, подолав майже 1,3 мільйона кілометрів.

За роки перебування на престолі Іван Павло II дав близько 900 аудієнцій. На його месах на всіх континентах були присутні понад 14 мільйонів віруючих.

Він відвідав 1022 міста на всіх континентах і провів за межами Ватикану загалом понад 822 доби.

Ще один рекорд, встановлений Папою, пов'язаний з кількістю віруючих і прочан, до яких він безпосередньо звернувся за роки свого понтифікату. Тільки під час загальних аудієнцій у нього побувало близько 17 мільйонів осіб.

Незабаром виповниться 14 років, коли ми мали щасливу нагоду вітати в Україні і, зокрема, у Львові Вселенського Архієрея Івана Павла II. А нещодавно минула перша річниця від моменту проголошення цього Папи святим. Нехай оцей скромний матеріал пригадає нам ці величні події, у яких багато хто з нас був учасником.

Іван Павло II є автором понад 120 філософських і богословських робіт, 14 енциклік і 5 книг. Такої кількості друкованих праць не видавав за чверть століття поки що жоден мислитель, проповідник або письменник. Головним папським бестселером стала книга «Переступити поріг надії», яка розійшлася світом майже 20 мільйонами примірників. Зібрання всіх його робіт нараховує близько 50 томів (близько 80 тисяч сторінок).

Папа Римський відрізнявся надзвичайним почуттям гумору. Одного разу Святіший Отець Іван Павло II працював у своєму кабінеті та вирішив подзвонити до лікарні в Швейцарії, де лежав його приятель єпископ Андрій Дескур. Папа набрав номер лікарні і попросив з'єднати його з палатою, де лежав хворий єпископ. Телефоністка поцікавилась:

– А хто його запитує?

– Папа Римський, – відповів Іван Павло II.

На хвилину запанувала тиша, а потім жінка відповіла:

– Ви такий Папа Римський, як я – китайська царівна.

Коли все вияснилось, хотіли звільнити телефоністку, але Святіший Отець за неї заступився, тому що, як сам сказав, «чудово розважився».

ПАПА В УКРАЇНІ

Іван Павло II відвідав Україну у червні 2001 року. У Києві Папа взяв участь у латинській та візантійській Службах Божих на стадіоні «Чайка», зустрівся з Президентом України Леонідом Кучмою, а також з Всеукраїнською Радою Церков, відвідав Могилу невідомого солдата, с. Биківню та Бабин Яр.

У Львові Святіший Отець побував у латинській, вірменській та греко-католицькій катедрі, а також у колишній резиденції римо-католицьких митрополитів. Проживав Папа Римський

у греко-католицьких митрополичих палатах.

У Львові Папа причислив до лику блаженних 30 католицьких сповідників віри, серед яких – колишній Львівський архієпископ Юзеф Більчевський та о. Зигмунт Ґораздовський. Коронував образ Матері Божої Милосердної з Львівської базилики та подарував однойменному Санктуарію золоту троянду, відвідав семінарію у Брюховичах. А зустрічі з молоддю на Сихові не зміг завадити навіть проливний дощ. Папа не розгубився: «Дощ йде – діти ростуть», – жартував понтифік, а також заспівав пісеньку, якою викликав шквал емоцій присутніх на полі.

SANTO SUBITO

Помер Папа Римський Іван Павло II напередодні Неділі Божого Милосердя, 2 квітня 2005 року, о 22.37 за київським часом. Під час його похорону багато людей тримали плакати з написами «Santo subito».

Його наступник Венедикт XVI оголосив Івана Павла II блаженным. Беатифікація Папи відбулася у Римі 1 травня, у Неділю Божого Милосердя.

Канонізація Івана Павла II також відбулася у Неділю Божого Милосердя – 27 квітня 2014 року Папа Франциск оголосив свяtimi Івана Павла II та Івана XXIII.

CREDO

• ЧЕРВЕНЬ •
2015 РОКУ БОЖОГО
• ЧИСЛО •
114/6

Кількома рядками

СВЯЩЕНИКИ НАВЧАЛИСЯ СПОСОБІВ КОМУНІКАЦІЇ У СУЧАСНОМУ МЕДІАПРОСТОРИ
У Львівській духовній семінарії Святого Духа (вул. Хуторівка, 35) регулярно відбуваються формаційні зустрічі священнослужителів Львівської архієпархії. Під час останньої такої зустрічі говорили про аспекти передачі та сприйняття інформації в сучасному світі.

Про взаємовідносини Церкви і мас-медіа розповідала відомий у фахівцях у цій галузі Ірина Ключковська. У своїй доповіді вона наголосила на важливості комунікації. За словами п. Ірини, необхідно комунікувати як зі ЗМІ, так і з аудиторією, до якої звертається представник Церкви через журналіста. Доповідь була завершена окресленням чинників, які сприяють спілкуванню й діленням інформації Церкви та всіх прошарків суспільства.

На завершених зустрічі о. Михайло Лесів, директор Інституту постійної формації духовенства Львівської архієпархії, подякував Ірині Ключковській за фахово представлену доповідь. Відтак відбулося обговорення організаційних питань, пов'язаних з подальшою роботою Інституту формації.

У ДВОХ ЛЬВІВСЬКИХ ІНТЕРНАТАХ ОСВЯТИЛИ ФІГУРИ МАТЕРІ БОЖОЇ

У Львівській спеціалізованій школі-інтернаті № 6 (вул. Короленка, 1) освятили фігуру Богоматері. Чин освячення здійснив отець Роман Прокіпець – голова Центру опіки сиріт ЛА УГКЦ. В своїй промові капелан зазначив, що тепер у дітей є місце, куди вони можуть прийти і побути наодинці з Матір'ю Божою. На урочисту подію завітали вихованці школи, викладачі та батьки дітей, а також дружина мера міста Катерина Садова з дітьми.

По завершенні чину освячення фігури о. Роман та присутні спільно помолились молебень до Богородиці, у якому просили миру в нашій державі та захисту всіх дітей. На завершення отець-капелан окропив усіх присутніх свяченою водою.

Цього ж дня о. Роман побував у Львівському навчально-реабілітаційному центрі «Мрія», що на вул. Лисенка, де так само звершив Чин освячення фігури Матері Божої.

В УКУ ОБГОВОРИЛИ СПОСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПАРТИКУЛЯРНОГО ПРАВА УГКЦ

Кафедра пасторального богослов'я УКУ організувала відкритий семінар «Канонічний та пасторальний вимір канонів партикулярного права УГКЦ». За словами організаторів, цим семінаром кафедра розпочинає серію зустрічей-обговорень і пояснень канонів партикулярного права. Доповідачами семінару були отець Володимир Ждан, викладач УКУ та ЛДС, доктор пасторального богослов'я, та отець Ігор Галей, викладач УКУ та ЛДС, доктор канонічного та цивільного права, учасник робочої групи каноністів з доопрацювання норм партикулярного права УГКЦ.

ВІННИЧАНИ В ГОСТЯХ У АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО

У парафії Покрова Пресвятої Богородиці м. Вінниці, що під опікою отців Згромадження Воплощеного Слова, відбулося паломництво до місця народження та служіння митрополита Андрея Шептицького. Паломники з Вінниці побували у селі Прилбичі Яворівського району Львівської області, де й народився Роман Шептицький, в майбутньому – митрополит Андрей. Тут, у храмі, збудованому на честь митрополита Андрея та блаженного Климентія Шептицьких, священники звершили Божественну Літургію.

У ЛЬВОВІ ЗАВЕРШИЛАСЯ ДРУГА СЕРІЯ ВИШКОЛІВ ДЛЯ СТУДЕНТСЬКИХ КАПЕЛАНІВ ТА ЇХНІХ ПОМІЧНИКІВ

У Реколекційно-відпочинковому центрі Львівської архієпархії УГКЦ в Брюховичах відбувся другий вишкіл для академічних душпастирів. Тренінг для священників, які є духівниками у вищих навчальних закладах, та їхніх помічників організувало Академічне душпастирство при Комісії у справах молоді УГКЦ у співпраці з Інститутом лідерства Українського католицького університету.

У день празника Вознесіння Господнього парохіяни с. Стадня, що на Золочівщині, святкували подвійне свято. Насамперед люди тішились, що до них завітав високий гість – Високопреосвященний владика Ігор, Архієпископ і Митрополит Львівський. Метою його приїзду було освячення

В Рудно постане ще один храм

Зі щирими привітаннями та проханням про архієрейське благословення зустрічала Митрополита Ігоря (Возьняка) руднівська парафіяльна спільнота св. Володимира Великого, очолювана прот. Юрієм Воловецьким. Сюди владика завітав, аби освятити фундамент під зведення нового храму.

Разом з митрополитом завітали прот. Теодор Заблоцький, о. Михайло Плоцідем – віце-ректор Львівської духовної семінарії Святого Духа, о. Ярослав Микитчин та о. Володимир Стефанишин – префекти семінарії.

Під час молебня до Пресвятої Богородиці владика Ігор виголосив проповідь, в якій наголосив: «Хоч людині треба молитися на кожному місці і завжди, але ми знаємо, що Господь Бог велів Соломонові побудувати

Напередодні Дня прикордонника у Гарнізонному храмі святих апостолів Петра і Павла (м. Львів, вул. Театральна, 11) відбулись урочистості з нагоди освячення та встановлення прапора Прикордонної служби України.

Чин освячення стягу звершив у співслужінні душпастирів Гарнізонного храму о. Степан Сус – голова Центру військового капеланства ЛА УГКЦ

Молитовно вшанували Героя України, академіка Бориса Возницького

Заупокійною молитвою на Личаківському кладовищі вшанували пам'ять Героя України, академіка, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка, багатолітнього директора Львівської національної галереї мистецтв Бориса Возницького. Молитву за упокій, у супроводі Львівської академічної чоловічої хорової капели «Дударик», очолив синкел Львівської архієпархії УГКЦ у справах мирян прот. Павло Цвюк. У панахиді взяли участь родина, друзі, науковці, представники міської на обласної рад.

По завершенні поминальних заходів донька покійного Лариса Разінкова-Возницька подя-

Подвійне свято на Золочівщині

новозбудованого храму, який селяни зводили протягом 15-ти років. Тепер при новоосвяченому престолі Митрополит звершив Архієрейську Божественну Літургію.

«Ви спорудили цей Божий дім, церкву, в якій мешкає Христос під видом хліба й вина у Пресвятій Євхаристії. Користайте із дарів, які нам пропонує Бог. Дбайте про вашу церкву, щоб була вона прибраною й охайною, а ще більше старайтеся за чистоту ваших душ, чого можете легко досягнути через святу Тайну Покаяння. Збирайтесь у храмі охоче на молитву, бо спільна молитва – велика сила перед Господом», – закликав вірних архиєрей у своїй проповіді.

Варто зазначити, що цей храм вже є другим, що постав під орудою місцевого пароха о. Павла Іршака. Саме тому владика Ігор нагородив о. Павла високою нагородою, поблагословивши носити нагрудний хрест із прикрасами.

храм для Себе. І так само завжди пам'ятайте, що цей храм будується для Господа Бога, для Його величчя, для Його слави».

Нагадаємо, що у Рудно також знаходиться греко-католицька парафія Воздвиження Чесного і Животворящего Хреста Господнього.

Капелани освятили прапор Прикордонної служби України

та настоятель Гарнізонного храму. Відтак спільно помолились за Божу опіку над усіма прикордонниками. Разом із військовими капеланами Львівської архієпархії молились офіцери, солдати та працівники Прикордонної служби.

По молитві відбулось відкриття пам'ятної дошки прикордонникам, які загинули в зоні АТО, та покладання до неї квітів.

На завершення урочистостей усі присутні помолились за єдність, мир та спокій в Україні духовним гімном «Боже великий, єдиний», а освячений прапор встановлено поряд з іншими стягами військових та силових структур, які знаходяться у Гарнізонному храмі, та духовну опіку над якими здійснюють військові душпастири.

kapelanstvo.info

кувала усім за присутність і молитовну пам'ять про її батька, та висловила побажання, щоби справа збереження і примноження національної культурної спадщини було пріоритетною справою всіх українців.

Благодійний форум для волонтерів і добродіїв

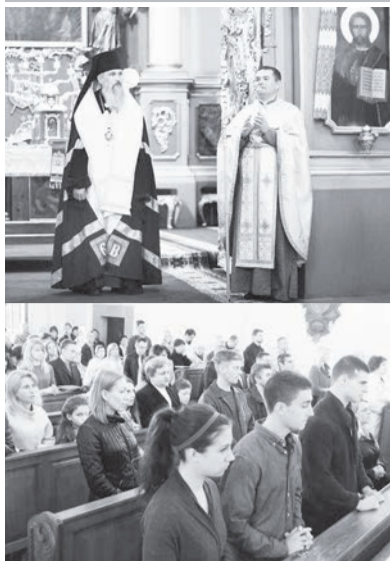
військовим та потерпілим в зоні АТО, а також постраждалим під час акцій протесту на Майдані в Києві.

Форум розпочався подячним молебнем до Пресвятої Богородиці в архикатедральному соборі св. Юрія, за участі Преосвященного владыки Венедикта, єпископа-помічника Львівської Архиепархії. У Митрополичих садах Святоюрської гори відбулося продовження заходу, де найактивнішим волонтерам та організаціям вручили подячні грамоти за активну та тверду гро-

мадянську позицію у становленні та розвитку Української держави.

До присутніх звернувся керівник БО «Фундація Духовного Відродження» о. Тарас Мильян, який висловив щиру вдячність близько 250 волонтерам за єдність, жертвність та відданість спільній справі, завершивши своє слово побажанням: «Нехай Господь провадить Вас вірними дорогами, дарує мудрість у прийнятті рішень та благословляє усі починання».

foundation-la.com.ua

У неділю Святих Отців відбувся подячний благодійний форум для волонтерів, які допомагають

На Новому Львові празникували

З нагоди престольного празника свв. Кирила і Методія до парохіян однойменного храму, що у Львові на вул. Сумській, завітав Преосвящений владыка Венедикт. Щирими привітаннями та відкритими серцями зустрічала архиєрея парафіяльна спільнота зі своїм парохом о. Володимиром Сичаком, сотрудниками і запрошеними на престольний празник священиками.

Під час Архиєрейської Літургії, з благословення владыки, проповідь виголосив митр. прот. Орест Фредина, парох парафії Різдва Пресвятої Богородиці. Він, зокрема, звернув увагу на те, що святі Кирило і Методій були відомі людям через свою любов до Бога та свою ревність у служінні Господеві. І закликав: «В особливий спосіб просімо їхньої молитовної підтримки, щоб ми могли знайти єдність у любові і правді, щоб

відкрити Бога, який дарує нам життя».

Зустріч з владыкою завершилася словами вдячності пароха та вірних. Відтак усі разом відспівали гімн «Боже великий, єдиний» та стали до спільної світлини на згадку про архиєрейський візит.

Богородиця оберігатиме військових Яворова

родинами, сім'ї загиблих Героїв, які мешкають у військовому містечку, та мешканці Яворова.

По завершенні чину освячення фігури Матері Божої капелани разом із присутніми спільно помолилися молебень до Богородиці, в якому просили Богоматір про опіку над усім українським військом, мир та спокій в Україні.

Звертаючись до присутніх, о. Андрій закликав жителів військового поселення безперестанно заносити свої молитви до Богородиці за мир та спокій у нашій Батьківщині, за усіх військових, які боронять українську землю, за всіх поранених, полонених та зниклих безвісти.

kapelanstvo.info

У неділю сліпородженого військові капелани Львівської архієпархії освятили фігуру Богородиці у військовому містечку 24-ої ОМБ ім. Данила Галицького в місті Яворів. Чин освячення звершили військовий капелан Львівського лицю ім. Героїв Крут о. Андрій Сіданич та парох храму Покрову Пресвятої Богородиці (м. Яворів) о. Володимир Шидловський. Співслужив їм бр. Юрій Балух, працівник Центру військового капеланства ЛА УГКЦ. Участь в освяченні також взяли учасники АТО з

Шпиталь ім. митрополита Андрея Шептицького чекає на пацієнтів з АТО

За фінансової підтримки БО «Фундація Духовного Відродження» Львівської архієпархії УГКЦ відбулося освячення трьох відновлених палат паліативного відділення благодійної установи «Шпиталь ім. митрополита Андрея Шептицького».

Варто відзначити, що Благодійна організація «Фундація духовного від-

родження» Львівської архієпархії УГКЦ у співпраці зі «Шпиталем ім. митрополита Андрея Шептицького» вже третій місяць поспіль надає медичну та психологічну допомогу військовослужбовцям у рамках програми «Люди для військових, які постраждали у зоні АТО».

За весь період вдалося допомогти 44 потерпілим.

Керівник благодійної організації о. Тарас Мильян висловив вдячність усім працівникам шпиталю та отцю-адміністратору Андрію Логіну за щоденну наполегливу працю, за подарований час, життя та вміння людям, які перебувають у шпиталі. «Ми маємо можливість робити добрі справи завдяки відкритості партнерів та друзів Фундації. Допоможімо їм молитвою та підтримаймо їх в оздоровленні своєю благодійною пожертвою. Ця робота є спільним надбанням людей доброї волі».

foundation-la.com.ua

У ЛЬВОВІ ПРОВЕЛИ МІЖНАРОДНИЙ КУРС-ТРЕНІГ З ОРГАНІЗАЦІЇ НАДАННЯ ДУХОВНОЇ ОПІКИ ТА ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ В УМОВАХ БОЙОВИХ ДІЙ

У Львівській духовній семінарії Святого Духа відбувся міжнародний базовий курс-тренінг з організації надання духовної опіки та психологічної допомоги в умовах бойових дій і кризових ситуаціях. Організатор заходу – Координаційна рада душпастирства у критичних ситуаціях, яка діє при Патріаршій курії Української Греко-Католицької Церкви й очолюється владыкою Богданом (Манишиним), єпископом-помічником Стрийської єпархії.

ЦЕНТР РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ М. ПОЛТАВИ ОТРИМАВ БЛАГОДІЙНУ ДОПОМОГУ ВІД УКУ

У Центрі реабілітації для дітей з органічним ураженням центральної нервової системи, що у м. Полтаві, відбулася передача матеріально-технічних засобів та інвентарю для покращення побутових умов дітей-пацієнтів, полегшення праці лікарського персоналу та більш ефективної діяльності цього медичного закладу. На прохання медичного капелана о. Максима Кролевського, який здійснює тут своє душпастирське служіння, Український католицький університет надав благодійну допомогу медичними матеріально-технічними засобами, побутовими речами та одягом.

ЧЕРГОВИЙ ЕТАП КУРСІВ ДЛЯ НОВОВИСВЯЧЕНИХ ЄПИСКОПІВ УГКЦ ВІДБУВСЯ В ДРОГОБИЧІ

У м. Дрогобичі відбувся третій етап курсів для нововисвячених єпископів УГКЦ. Упродовж трьох днів новопоставлені церковні ієрархи прослухали лекції на актуальні теми, важливі для єпископського служіння. Цього разу лектори сфокусували увагу єпископів на літургійній, адміністративній, канонічній, мас-медійній та дипломатичній тематиці. Зокрема, було представлено структуру Патріаршої курії, особливості церковно-державних відносин, канонічне законодавство стосовно тимчасових благ Церкви, а також окремі питання дипломатії та інші важливі теми.

В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКУ ПРЕЗЕНТУВАЛИ КНИГИ ПРО ПАТРІАРХА ЙОСИФА СЛІПОГО ТА МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО

26 травня в Івано-Франківську презентували книги «Йосиф Сліпий. Спомини», «Митрополит Андрей Шептицький (1865-1944)» та «Уніятизм» Кирила Королевського. Захід відбувся в Катехитичному центрі при архикатедральному соборі Воскресіння Христового. Видання книги «Йосиф Сліпий. Спомини» приурочене до 30-ліття з дня відходу патріарха у вічність. Книжка відразу ввійшла у двадцятку кращих книжок Форуму видавців 2014 року у Львові.

РЕФЕРЕНТИ БЮРО УГКЦ З ПИТАНЬ ЕКОЛОГІЇ ІНТЕНСИВНО ВЧИЛИСЯ ГОЛОСИТИ ЄВАНГЕЛІЄ

У смт Стрілки Старосамбірського району, у приміщенні реколекційного центру Самбірсько-Дрогобицької єпархії УГКЦ, відбулася чергова робоча зустріч єпархіальних та екзархальних референтів Бюро УГКЦ з питань екології.

У КОЛОМІЇ ОСВЯТИЛИ ПАМ'ЯТНИК НА МОГИЛІ ВЛАДИКИ МИКОЛАЯ СІМКАЙЛА

В катедральному соборі Преображення Христового м. Коломиї творили молитовне поминання владыки Миколая Сімкайла. П'ять архиєреїв УГКЦ і близько сотні священиків Коломийсько-Чернівецької єпархії та Івано-Франківської архієпархії співслужили Божественну Літургію з нагоди другої річниці упокоєння світлої пам'яті славного єпископа Миколая. Після спільної молитви всі присутні вирушили процесійною ходою до могили владыки Миколая, де освятили гранітний монумент зі скульптурою Христа «Добрий Пастир».

Комунікат про спільну міжконфесійну зустріч між УГКЦ та Харківсько-Полтавською єпархією УАПЦ

28 травня 2015 року в м. Києві відбулася перша спільна міжконфесійна зустріч між Українською Греко-Католицькою Церквою та Харківсько-Полтавською єпархією УАПЦ. До складу делегацій увійшли єпископи, священники та миряни з обох сторін.

Відповідно до звернення XXV Собору Харківсько-Полтавської єпархії УАПЦ щодо прохання про братні поради для «досягнення євхаристійного спілкування та адміністративної єдності Харківсько-Полтавської єпархії Української Автокефальної Православної Церкви з Українською Греко-Католицькою Церквою як із співспадкоємицею київської традиції», було проведено першу зустріч офіційних представників обох Церков.

На початку зустрічі було наголошено, що в Україні існує одна Церква Володимирового хрищення, яка сьогодні поділена на кілька конфесій, організаційно цілком незалежних. Дві сторони дійшли згоди і заявили:

Закликаємо всіх наших вірних до ревної молитви за єдність Церков Київської традиції. Наближаючись до свята Зіслання Святого Духа на апостолів, благаємо Духа Святого, який є Духом єдності й сопричастя, вислухати наші моління.

Українська Греко-Католицька Церква є помісною Східною Церквою (православною за віросповіданням), яка перебуває в сопричасті (єдності) з Єпископом Риму і є канонічно визнаною Церквою, що має неперервну спадкоємицькість із часу Хрищення князем Володимиром Київської Русі в 988 році.

Харківсько-Полтавська єпархія УАПЦ, утворена 1943 р., є окремою церковною структурою (подібно до УПЦ КП чи УАПЦ), яка охоплює всю територію сучасної України, має власну ідентичність і не є в сопричасті з жодною з канонічно визнаних православних Церков. Шукаючи вихід із вимушеної еклезіологічної ізоляції, Харківсько-Полтавська єпархія УАПЦ вбачає його в євхаристійній та адміністративній єдності з Українською Греко-Католицькою Церквою, що не передбачає часткового приєднання або поділу частини якоїсь окремої православної Церкви.

Беручи до уваги досвід православно-католицького діалогу на вселенському та місцевому рівнях, розпочинаємо спільний пошук моделі відновлення єдиної Помісної Церкви в Україні.

Під час засідання сторони звернули увагу на розвиток сучасного екуменічного руху, метою якого є досягнення повноти єдності між усіма християнами, та ствердили, що існує тенденція його послаблення на світовому рівні. Однак, вірні заповіді Господа нашого Ісуса Христа «щоб усі були одно» (Ів. 17.21), та маючи моральний і духовний обов'язок перед Богом, українські Церкви хочуть розвивати цей рух на місцевому рівні, щоб засвідчити свою вірність Божим заповідям.

Уважно розглянувши та обговоривши пропозиції можливого об'єднання, сторони дійшли згоди, що, поділяючи ту саму віру, маючи те саме розуміння Святих Тайн та зважаючи на важливу роль Єпископа Риму у творенні єдності Христової Церкви, слід поглибити розпочатий діалог і засвідчити своє бажання конкретними рішеннями сторін. Пропозиції, які були обговорені під час зустрічі, планують представити окремо Синодові Єпископів Української Греко-Католицької Церкви та Єпархіальному соборові Харківсько-Полтавської єпархії УАПЦ для їх подальшого затвердження та впровадження.

На завершення спільної наради, яка була позначена духом дружби та співпраці в довір'ї, учасники зустрічі спільно помолилися в каплиці Святого архистратига Михаїла та інших небесних сил безплотних за мир і злагоду в Українській Державі.

Київ, 28 травня 2015 р.Б.

**Блаженніший Святослав (Шевчук),
Отець і Глава УГКЦ
Владика Ігор (Ісиченко),
Архієпископ Харківський і Полтавський
(УАПЦ)**

Міністр закордонних справ України Павло Клімкін взяв участь в аудієнції з Папою Римським Франциском, інформує прес-служба МЗС. Під час зустрічі з Папою міністр висловив сподівання, що українці неодмінно матимуть нагоду вітати Понтифіка на своїй землі. П.Клімкін також передав у якості подарунка Папі Римському малюнок українських вихованців дитячого будинку із закликом до Папи молитися за Україну.

Блаженніший Святослав увів в уряд новообраного ігумена Свято-Успенської Унівської лаври

Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав у свято Вознесіння Господа нашого Ісуса Христа увів в уряд новообраного ігумена Свято-Успенської Унівської лаври – ієромонаха Іллю (Івана Мамчака).

«Я сьогодні прибув до цієї святої обителі, щоб урочисто й молитовно впровадити в уряд новообраного ігумена Свято-Успенської Унівської лаври, нового настоятеля, духовного батька нашого Студійського чернецтва. Цікаво Господь Бог так попровадив, що цей акт уведення стається на свято Вознесіння...» – зазначив Предстоятель Церкви під час проповіді до вірних.

Звернувся також Патріарх і до ігумена: «Отче-ігумене, сьогодні ви повинні показати всій вашій братії, що всі разом бажаєте вишнього, горішнього. Вмираючи для світу кожного дня, ви сьогодні йдете вперед за Христом. Нехай благодать Духа Святого

Унікальна історична подія відбулася 21-22 травня у всесвітньовідомому Марійському духовному центрі «Зарваниця», де звершено хіротонію єпископа-помічника Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ Теодора (Мартинюка). Головним його святителем став Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав, а співсвятителями – владика Василій (Семенюк), Архієпископ і Митрополит Тернопільсько-Зборівський, та владика Венедикт (Алексійчук), єпископ-помічник Львівської архієпархії.

Чин архиєрейського найменування відбувся на свято Вознесіння Господнього, під час Вечірні. Під час цього Чину новоіменований владика склав присягу на Євангелії на вірність Вселенському Архиєреєві та Главі УГКЦ. А вже наступного дня, на свято перенесення мощей

Український міністр запросив Папу Франциска відвідати Україну

Крім іншого, сторони торкнулися питання залучення церковної дипломатії до забезпечення суспільної злагоди та припинення протистояння в Україні. Зокрема, було позитивно відзначено створення Громадської ради з питань співпраці з релігійними організаціями при Міністерстві закордонних справ України, що слугуватиме основою для взаємодії Церкви і держави у міжнародних відносинах.

Міністр також відвідав Товариство «Свята Софія», де зустрівся з Головою Української Греко-Католицької Церкви Святославом (Шевчуком), з керівництвом зазначеного Товариства та з представниками української громади, в т.ч. з молоддю, а також дав інтерв'ю Ватиканському Радіо та популярній газеті «Ла Круа».

спочиває над братією цього монастиря. І нехай наш воскреслий Спаситель одного дня зустріне всіх нас по правиці Бога-Отця, до якої сьогодні вступає у славі на небеса».

Нагадаємо, що 23 квітня відбулися вибори ігумена Свято-Успенської Унівської лаври. Відповідно до протоколу виборів, які проходили на основі Кодексу канонів Східних Церков, Типікону та Правильника виборів, ігуменом Свято-Успенської Унівської лаври було обрано ієромонаха Іллю (Івана Мамчака).

Уперше в Зарваниці відбулася єпископська хіротонія

святого Миколая, архієпископа Мирлікійського, відбулася хіротонія нового ієрарха.

Звертаючись до духовенства Тернопільсько-Зборівської митрополії, владика Теодор зазначив: «Господь посилає мене до вас, щоб бути вашим співбратом». Про віру нового єпископа свідчить девіз на його гербі: «Боже, допоможи мені».

На закінчення свого подячного слова новопоставлений владика звернувся до Пресвятої Богородиці з проханням, аби його служіння відбувалося під її материнським покровом і заступництвом. Велична духовна подія закінчилася молитвою за Україну.

У Бучачі провели благодійний концерт для потреб воїнів АТО

атмосферу родинності та у своїх піснях наголосили на важливості воїна-захисника.

Відтак єпископ звернувся до учасників із напутнім словом: «Війна є величезною трагедією для всіх нас, проте вона зробила нас єдиним народом. Служба воїна-захисника є найважливішою в теперішньому часі, проте вона б була неможлива без волонтерів, без нас. Ми потрібні нашим хлопцям в АТО не тільки через матеріальні кошти, але насамперед через нашу духовну підтримку. Вони потрібні кожному з нас, рівно ж як і ми потрібні їм. Дякую всім і кожному, хто долучився до цього благодійного концерту, а нашим артистам даю невеликий «наказ» надалі ширити українську пісню і культуру».

Варто додати, що всі артисти і технічний персонал працювали повністю на волонтерській основі.

Андрій ШЕСТАК, прес-секретар Бучацької єпархії

У день свята Вознесіння Господнього у м. Бучач, при парафії Благовіщення Пресвятої Богородиці, відбувся благодійний концерт задля збору коштів на потреби воїнів АТО та їх реабілітації.

Захід розпочався Архирейською Божественною Літургією, яку очолив владика Дмитро (Григорак). Опісля настала черга самого благодійного концерту, на який були запрошені мешканці міста, а також воїни та волонтери АТО Бучаччини. Ведучі концерту, артисти і, зокрема, гурт «Писанка», створили чудову

У Тернополі освятили студентський храм

У неділю Святих Отців Архiepіскоп і Митрополит Тернопільсько-Зборівський Василій (Семенюк) освятив на території Галицького коледжу імені В'ячеслава Чорновола, що у Тернополі, студентську церкву на честь Покрову Пресвятої Богородиці, яка покликана стати духовною святинею для студентів та мешканців мікрорайону. Відтак у співслужінні численних священників при новоосвяченому престолі митрополит звершив Божественну Літургію.

Того дня на святкування до тернопільчан прибув особливий гість – папський легат для греко-католиків у Казахстані та Середній Азії отець Василь Говера.

По завершенні урочистого Богослужіння архiepіскоп Василій нагородив за сприяння та добро-

дійність подячними грамотами численних меценатів і доброчинців.

Завершилося святкування благаальною молитвою за мир в Україні та відбулося освячення води.

Архирейською Літургією завершилася проща до Крехова

яка була присвячена розважанням про богопосвячене життя. Отці-проповідники, натхненні Святим Духом, роздумували над тим, чим є монашество, що воно несе світові і наскільки важливим є для людства. Стація за станцією вірні співстраждали разом із Христом і воскресли наново з Ним у Божественній Літургії, прийнявши Пресвяту Євхаристію. Опівночі розпочалися нічні чування.

Неділя розпочалася Утреною та молебнем до святого Миколая. Дещо пізніше наступила кульмінація свята – Архирейська Божественна Літургія, яку очолили Митрополит та Архiepіскоп Івано-Франківський Володимир (Війтишин) і Єпарх Нью-Вестмінстерський (Канада) Кен (Новаківський). Усі паломники могли приступити до Сповіді та Причастя.

Літургія закінчилася многоліттям, привітаннями всечасніших отців та окропленням вірних свяченою водою.

У неділю Святих Отців Митрополит та Архiepіскоп Івано-Франківський Володимир (Війтишин) очолили Божественну Літургію, яка увінчала Відпустові святкування з нагоди свята Перенесення мощей святого Миколая Чудотворця у Крехівській чернечій обителі.

Цьогорічне святкування празника Перенесення мощей святого Миколая почалося Хресною дорогою,

Урочисте Святе Причастя у храмі св. Миколая в Харкові

У неділю сліпородженого в храмі св. Миколая (м. Харків) відбулося особливе свято: цього дня маленькі парафіяни вперше приступили до святого Таїнства Сповіді й урочисто прийняли Святе Причастя. До цього пам'ятного дня їх готували сестри Згромадження св. Йосифа с. Марія Шершень, а потім с. Неоніла Варениця.

Свято розпочалося Утреною, під час якої діти приступили до своєї першої сповіді. Перед Святою Літургією вони вийшли на вулицю, після чого у притворі храму їх зустрів владика Василій (Тучапець). Тут єпископ сповнив чин відречення від злого, а діти пообіцяли служити Богові. Опісля відбулася Архирейська Літургія, на яку прибули також батьки, хресні батьки та рідні першопричасників. По закінченні св. Літургії діти виступили з невеличким привітанням,

висловивши свою вдячність владіці Василію, отцю Миколі Семеновичу, катехитам та батькам.

Особливим був одяг дівчаток, адже всі вони були одягнені у білі плаття з елементами вишивки, які для них виготовили у м. Новояворівськ Львівської області. Наприкінці відбулася спільна фотографія та солодкий стіл.

ГЛАВА УГКЦ РОЗПОВІВ ПАПІ ПРО ПОДІЇ В УКРАЇНІ

У Ватикані проходило IX сесійне засідання Звичайної ради секретаріату Синоду Єпископів Католицької Церкви. Праця відбувалася під особистим головуванням Святішого Отця Франциска. У засіданні Ради брав участь і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав, як член цієї Ради секретаріату Синоду Єпископів. Під час праці цього важливого органу Вселенської Церкви Блаженніший Святослав зустрівся з Папою Франциском, який поцікавився подіями в Україні та вкотре запевнив про свою близькість до українського народу та постійну молитву за всіх, хто страждає.

ГЛАВА УГКЦ ЗУСТРІВСЯ В РИМІ З УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДДЮ

У рамках свого душпастирського візиту до прокатедрального собору Святої Софії в Римі Блаженніший Святослав, Глава і Отець УГКЦ, зустрівся з молодіжною спільнотою собору. Глава УГКЦ заохотив молодь Риму приєднуватися до загальноцерковних молодіжних ініціатив, зокрема, до участі у Всесвітньому дні молоді, який у 2016 році проходить у Польщі і на якому вперше в історії українська мова буде однією з офіційних мов.

У ВАТИКАНІ ЗАВЕРШИЛАСЯ ДЕВ'ЯТА ЗУСТРІЧ ЗВИЧАЙНОЇ РАДИ

СЕКРЕТАРІАТУ СИНОДУ ЄПИСКОПІВ

У Ватикані відбулося чергове зібрання Звичайної ради Секретаріату Синоду Єпископів, завданням якого є підготовка до XIV Звичайної загальної асамблеї Синоду, яка в жовтні 2015 року проходить у Ватикані на тему «Покликання і місія сім'ї в Церкві та сучасному світі». До складу Ради входить також Блаженніший Святослав, Глава УГКЦ.

ПРАЦЕТЕРАПІЯ ДЛЯ ДІТЕЙ ІЗ КРИЗОВИХ СІМЕЙ

Підопічні проекту «Соціальна та психологічна допомога дітям і молоді з проблемами та труднощами в навчанні і соціалізації» облагороджували анімаційну ферму «Карітасу» Коломийсько-Чернівецької єпархії. Робили це в рамках екоакції «Квітуча місцина очима дітей». Проект «Соціальна та психологічна допомога дітям і молоді з проблемами та труднощами у навчанні і соціалізації» реалізують у «Карітасі» Коломиї з 2013-го року.

РЕКТОР ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОГО БОГОСЛОВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЗДОБУВ ДОКТОРСЬКИЙ СТУПІНЬ

Ректор Івано-Франківського богословського університету імені св. Івана Золотоустого протоієрей Олександр Левицький захистив докторську дисертацію на тему «Формування духовенства згідно з нормами партикулярного права УГКЦ» в Люблінському католицькому університеті імені св. Івана Павла II (факультет права, канонічного права та адміністрації). Як повідомляє сайт Богословського університету, протоієрею Олександрові Левицькому присвоєно науковий ступінь доктора канонічного права.

ВІЙСЬКОВИЙ БАТАЛЬЙОН «АЙДАР» ОТРИМАВ ДОПОМОГУ ВІД ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ АРХИЄПАРХІЇ

Цими днями з благословення Архiepіскопа та Митрополита Івано-Франківського УГКЦ Володимира (Війтишина) Економічний відділ архiepархії закупив гірський мотоцикл для потреб українських військових в зоні АТО. Вказану матеріальну допомогу отримав батальйон «Айдар».

У РИМІ ПРЕЗЕНТУВАЛИ УНІКАЛЬНИЙ МУЗИЧНИЙ ПРОЕКТ

Презентація унікального музичного аудіовидання відбулася в Римі 24 травня. «Музична подорож Україною» – збірка понад 100 українських пісень різних історичних періодів, які відкривають зв'язок української музики з європейською музичною спадщиною. Почесними гостями на презентації були Блаженніший Святослав, Глава УГКЦ, та посол України в Італійській Республіці Євген Перелигін.

Папа, Церква, Ватикан

Папа Римський канонізував двох палестинських черниць

ДЕНЬ ПАПИ РОЗПОЧИНАЄТЬСЯ
О 4 ГОДИНІ РАНКУ

В інтерв'ю аргентинській газеті «La Voz Del Pueblo» Папа розповів, що зазвичай його день починається о 4.00 годині.

Святіший Отець іде до ліжка о дев'ятій, читає до десятої. Коли відчуває, що очі втомилися — закриває книжку. Зараз, наприклад, Папа Франциск читає твори св. Сильвана з Афону. Спить Понтіфік 6 годин на добу. «Цього цілком достатньо», — каже він, — я прокидаюся без будильника».

Вранці не більше 10 хвилин Папа читає щоденну газету «La Repubblica», оскільки вона описує життя людей «середнього класу». Також Папа відновлює сили завдяки сіесті: «Без сіести я страждаю!» Він засинає на сорок хвилин або й на годину. «Мушу скинути взуття і прилягти», — ділиться Понтіфік.

Крім того, Святіший Отець зізнався, що відчуває тягар свого служіння: «Кожен, хто перебуває на керівних посадах, мене зрозуміє». Папа Франциск описує свій стан як «синдром кінця навчального року»: інтенсивний графік, утомля як «під час підготовки до іспитів у випускному класі».

CREDO

У БРИТАНСЬКІЙ СІМ'І
НАРОДИЛАСЯ 18-ТА ДИТИНА

У найбагатодітнішій сім'ї Великої Британії народилася 18-й дитина. Дівчинку назвали Холлі Альфі Бо. Її батьками є 39-річна Сью і 43-річний Ноел Редфорд. Подруги знайомі з дитинства. Першою дитиною у них народилася, коли Сью минуло лише 14 років.

Редфорди успішно займаються бізнесом, у них своя пекарня в Ланкаширі. Ніяких додаткових державних виплат вони не отримують — тільки стандартні пільги для дітей, повідомляє газета The Daily Mirror.

У 2014 році подружки заявили, що 18-та дитина стане у них останньою. Однак, тепер Сью говорить інакше: «Сподіваюся, що вона (Холлі) стане останньою, але я ніколи не кажу «ніколи». Ми не будемо активно уникати дітей, але протизаплідних таблеток я приймати не буду», — підкреслила багатодітна мати.

2700-РІЧНА ГРОБНИЦЯ БІБЛІЙНОГО
ПРОРОКА НАУМА
МОЖЕ БУТИ ЗРУЙНОВАНА
БОЙОВИКАМИ ІГІЛ

Бойовики «Ісламської держави» впритул наблизилися до іракського міста Алькоша. У цьому місті, що знаходиться в Ніневійській долині, за переказами, був похований старозавітний пророк Наум. Його гробниця ось уже 2700 років знаходиться в хорошому стані і до неї здійснюються паломництва, — повідомляється в газеті Haaretz.

За порядком тут стежить сім'я асирійських християн. Коли 60 років тому євреї через переслідування спішно покидали місто, вони доручили одному християнину, що залишався в Алькоші, дбати про гробницю. І відтоді сім'я Шааджа з покоління в покоління виконує свою обіцянку.

Асир Салам Шааджа, як і його дід і батько, підтримує порядок у гробниці, приводить до неї усіх, хто бажає вклонитися святині. Проте зараз він налаштований песимістично: «Я не знаю, скільки ще часу я і моя сім'я зможемо залишатися в Іраку. Ми хочемо поїхати, більшість християн хочуть залишити Ірак. Мій брат сказав, що залишиться. Сподіваюся, завдяки йому традиція оберігати гробницю пророка не перерветься».

Папа Франциск канонізував двох арабомовних палестинських черниць, які жили в Османській імперії у XIX столітті на території історичної Палестини. Марі Альфонсін Гаттас та Маріам Баварді доповнили список нових чотирьох святих, проголошених на Площі

Папа Франциск розповів, коли він плаче

Папа Франциск дав інтерв'ю аргентинській газеті «La Voz del Pueblo». На запитання журналіста про те, чи плаче Папа Римський, Святіший Отець відповів: «Так, коли я бачу людські драми». І продовжив: «Мене глибоко розчулюють хворі діти, рідкісні хвороби, котрі викликані зневагою до навколишнього середовища».

Святіший Отець також пригадав свої відвідування італійських в'язниць, як-от колонію для неповнолітніх та слідчий ізолятор в римському районі Ребіббія. «Я співчуваю ув'язненим і дякую Богу, що я не в цих стінах», — зазначив Папа Франциск, згадуючи також про невинних ув'язнених. Тоді його серце «обливається сльозами». Святіший Отець сказав, що «він ніколи не плаче на людях; двічі він був дуже близький до цього, але зумів стриматися».

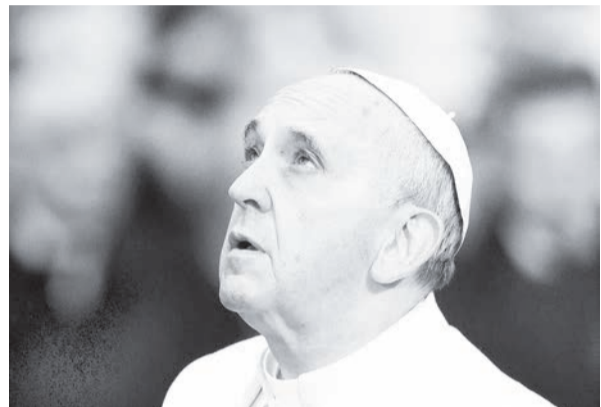
святого Петра в Римі, повідомляє Бі-бі-сі. Такий крок розглядається як знак підтримки Ватиканом християнських громад, кількість яких на Близькому Сході зменшується.

У церемонії взяли участь палестинський президент Махмуд Аббас та понад 2 тисячі християнських паломників.

Марі Альфонсін Гаттас народилася в палестинській родині у Єрусалимі. Вона — одна із співзасновниць Сестринської організації, яка на сьогоднішній день опікується багатьма дитячими садками та школами.

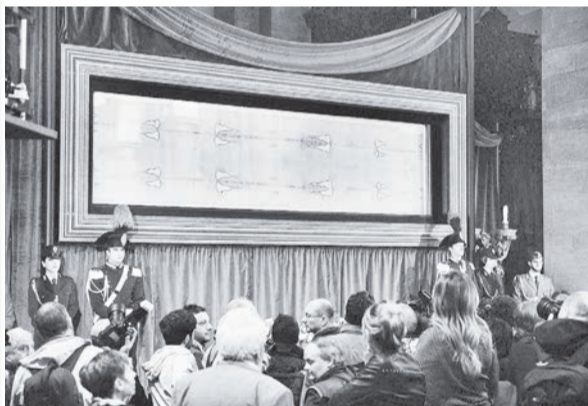
Маріам Баварді народилася в Галілеї у греко-католицьких батьків з Сирії та Лівану.

Обидві черниці жили у важких умовах, долаючи чоловіче домінування у суспільстві, бідність та слабе здоров'я. Тим не менше, вони допомагали іншим.

Далі в інтерв'ю аргентинській газеті Папа Франциск заявив, що ніколи не мріяв стати Папою Римським: «Ніколи! Я навіть не мріяв, як деякі хлопці, стати президентом чи армійським генералом. Ніколи не думав, що таке може трапитися». Радіо Ватикану

Триває паломництво до Туринської плащаниці

Понад півмільйона християн з різних країн світу побачили оригінал Туринської плащаниці, виставлений вперше за останні п'ять років для публічного почитання в соборі св. Івана Христителя в Турині. Полотно, в яке, за переказами, було обгорнуте тіло Ісуса Христа після зняття тіла з хреста, можна буде побачити ще до 24 червня. Кинути погляд на

плащаницю можна безкоштовно, але обов'язкова попередня реєстрація.

Плащаниця поміщена в ковчег з куленепробивного скла і сталі, в якому підтримується спеціальний мікроклімат, і підсвічується спеціальним освітленням. Перед входом до собору паломники проходять контроль безпеки. На святиню можна поглянути з відстані кількох метрів. Доступ до собору відкритий 12 годин на добу.

Виставлення Туринської плащаниці в XXI столітті стало третім за рахунком: раніше її можна було побачити в 2000-му і 2010 роках. У минулому столітті Туринська плащаниця виставлялася в 1900-му, 1933-му, 1978-му і 1998 роках.

З 1984 року Туринська плащаниця є власністю Святого Престолу. За даними Туринської архієпархії, найбільше паломників прибуває з Польщі, США, Південно-Східної Азії та Латинської Америки.

За матеріалами: Православие.Ru

В Пакистані встановлять 42-метровий хрест

Пакистанський бізнесмен, християнин Парвез Генрі Джілл вирішив захистити одновірців у себе на батьківщині від насильства незвичайним способом. Завдання, як розповів підприємець, перед ним поставив сам Бог. Над тим, як його виконати, Джілл розмірковував не один рік, і рішення прийшло: в Карачі, де міське управління перебуває під владою ісламських радикалів, буде встановлений величезний хрест, повідомляє «The Washington Post».

Як підкреслює Джілл, найбільший в Азії християнський символ стоятиме в мусульманській країні, де, як відомо, до християн ставляться не надто доброзичливо. Хрест висотою з 14-поверховий будинок (42,5 метри) споруджується в самому серці міста, біля входу на територію

найбільшого християнського кладовища в Карачі.

Джілл вважає, що цей хрест дасть представникам переслідуваної християнської меншини Пакистану надію на те, що колись їхнє життя в країні таки зміниться на краще.

Мусульмани складають абсолютну більшість населення 180-міль-

йонного Пакистану. Християн тут, за офіційною статистикою, лише 1,5%. Проте християнські лідери звинувачують уряд країни в навмисному заниженні цих даних і кажуть, що більш точні дані — близько 5,5%.

Джерело: newsru.com

У Франції за три місяці осквернили шість католицьких храмів

На території французької католицької єпархії Сен-Клод розграбували й осквернили шість храмів. Злочини скоїли в період з 4 лютого до 8 травня, повідомляє «L'Observatoire de la Christianophobia».

Так, 4 лютого зафіксували пограбування й акт святотатства в церкві св. Климента. Там зламали дарохранильницю, вкрали потир. Облатки для причастя залишилися недоторканими.

7 лютого здійснили наліт й осквернили церкву Успіння Богоматері. Невідомі викрали священні образи і посуд, а також зламали скіню.

9 лютого зафіксували крадіжку й осквернення богослужбових предметів у церкві Сен-Сір-е-Сент-Жюлі. Вандали зламали дарохранильницю, викрали священний посуд, але не взяли облатки.

12 квітня злодії пограбували й осквернили церкву св. Миколая у Муран-ан-Монтань. Вони зламали скіню і вкрали чашу з облатками.

17 квітня зафіксували злочинство й осквернення причастя в каплиці Сен-Моріс в соборі святих

Петра, Павла та Андрія в м. Сен-Клод. Там зламали дарохранильницю, а також вкрали чашу для причастя та облатки.

8 травня постраждала церква Сен-Жермен у місті Доль. Злочинці зламали дарохранильницю, викинули на підлогу і розтоптали облатки.

Джерело: newsru.com

Викрадений в Сирії священник: ісламісти стинають голови, – моліться за нас

21 травня озброєні нападники викрали о. Жака Мурада з монастиря св. Іллі в Ель-Кар'ятейн, що понад 100 км від Пальміри в Сирії. За день до цього сирійський священник відправив повідомлення: «Екстремісти з Ісламської держави наближаються до нашого міста. У Пальмірі вони вбили багато людей, відрізаючи їм голови. Прошу, моліться за нас».

Місто Ель-Кар'ятейн є оази-

сом у пустелі, ототожнюється з біблійним Карнаїмом. Отець Мурад, сирієць, оселився тут кілька років тому, щоб відновити діяльність монастиря св. Іллі. Під час війни він прийняв кілька сотень людей, які шукали там прихисток, щоб пережити зиму. Серед них були й мусульмани.

ekai.pl,
Католицький Оглядач

Ще один візантійський храм у Туреччині буде перетворений на мечеть

Руїни зведеного в XII столітті собору Святої Софії в західно-турецькій прикордонній провінції Едірне (район візантійського Адріанополя) будуть відремонтовані і перетворені на мечеть. Вже затверджено проект реконструкції старовинної будівлі, який турецькі власті планують реалізувати в найстисліші терміни. Мер м. Кешан Абдулла Бостанчі заявив, що після реконструкції храм Святої Софії в Кешан матиме вигляд, аналогічний собору Святої Софії в Стамбулі.

Собор Святої Софії в м. Кешан знаходиться в межах стародавнього візантійського міста Аїнос. Незважаючи на те, що в джерелах немає жодних згадок про будівництво цього храму, дослідники візантійської архітектури вважають, що за своїми стилістичними особливостями собор слід датувати XII століттям. Він знаходиться поблизу кордону з Грецією на вершині пагорба, який видно з усіх навколишніх точок.

Як не прикро, але нещодавно два собори Святої Софії – в Нікеї і Трапезунді, – вже зістали перетво-

реними на мечеті, хоч до того вважалися музеями. Тепер, виглядає, настала черга третього.

Седмица.Ru

106 осіб звинуватили у спаленні християнського подружжя

Антитерористичний суд у Пакистані звинуватив 106 осіб у вбивстві християнського подружжя в провінції Пенджаб 2014 року. Серед обвинувачених, яких тепер судитимуть, є три мусульманські священнослужителі, які підбурю-

вали натовп до злочину. Підсудні заперечують звинувачення і стверджують, що вони невинні. Серед них – і Юсуф Гуяр, власник цегельного заводу, де дійшло до лінчування. Ще 32 підозрюваних перебувають на волі.

28-річного Шахзада Масіха та його 25-річну дружину Шаму, яка була вагітна п'ятою дитиною, каменували, а потім спалили живцем начебто через богохульство. 4 листопада 2014 року натовп із 400 осіб напав на подружжя Масіх в селі Чак. За кілька днів до цього колега Шахзада начебто бачив, як його дружина Шама спалює сторінки Корану, і звинуватив її у богохульстві. Насправді ж палила вона сторінки з зовсім іншим текстом.

wiara.pl, Католицький Оглядач

Мандруючи Інтернетом

У США ПАСТОР ПОМЕР ПІД ЧАС ПРОПОВІДІ

У Новому Орлеані (США) під час проповіді раптово помер пастор алжирської баптистської церкви св. Марії. Того дня 56-річний Кеннет Грін під час проповіді сказав: «Якщо Бог покличе мене додому зараз – я готовий». Після цього він раптово впав на підлогу і помер. За словами члена церкви Джоан Мартін, раптова смерть служителя шокувала усіх присутніх у залі.

«Він хотів ковтнути води, а потім подивився вгору, і його очі перестали рухатися. Таке відчуття, що в його погляді згасло життя, і він впав на підлогу. Всі були в шоці, люди почали плакати», – цитує жінку новинний ресурс WDSU. Вона розповіла, що Грін був доброю людиною і завжди був готовий допомогти потребуючим.

За словами Мартін, працівники швидкої допомоги, які приїхали майже відразу, не змогли реанімувати служителя. Джоан також підкреслила, що у пастора, який служив у громаді майже 8 років, не було суттєвих проблем зі здоров'ям. Вона означила його як «дуже здорового» чоловіка.

invictory.org

В ІТАЛІЇ СМЕРТЕЛЬНО ХВОРОГО ЧОЛОВІКА ВИСВЯТИЛИ НА СВЯЩЕНИКА

У 2011 році Сальватор Меллон поступив до католицької семінарії. Однак наступного року захворів на рак. Щоби до своєї кончини семінарист встиг прийняти священничий сан, архієпископ Трані Джованно Баттіста Пічієррі скоротив термін навчання хворого семінарста з 6 до 4 років. По закінченні навчання 38-річний Сальваторе Меллон був рукоположений архієпископом в південно-італійському місті Барлетта.

Декількома днями раніше цьому кандидатові у священство зателефонував Папа Франциск і просив, щоб його першою священничою молитвою була молитва за Вселенського Архієрея, – повідомляє Християнський портал КІРІОС з посиланням на Седмицю.

В ІНДІЇ НЕВІДОМІ РОЗГРОМИЛИ ХРИСТІЯНСЬКУ ШКОЛУ

На початку червня група невідомих увірвалася в будівлю школи. Вандали розбили обладнання, переламали меблі, зіпсували систему очищення води, виливши в неї хімікати, вкрали продукти, обписали стіни антихристиянськими гаслами тощо. При цьому в школі перебували учні та співробітники, але вони були в такій паніці, що не змогли перешкодити нападникам, – повідомляє asianews.

«Це вже другий випадок серйозного нападу на християн в Західній Бенгалії за останній час. Я висловлюю свій рішучий осуд», – прокоментував подію Саджан Джордж, президент Глобального союзу індійських християн.

Внаслідок агресії в поліцію подано заяву, але вандали досі не затримані.

У ГРЕЦІЇ ВІДБУЛИСЯ ДОСТРОКОВІ ВИБОРИ ЄПІСКОПІВ

Наприкінці травня під головуванням архієпископа Афінського і всієї Греції Єроніма відбулося позачергове засідання Священного Синоду єпископів Елладської Православної Церкви. Ці вибори були проведені достроково, оскільки, за словами глави Грецької Православної церкви, «Греція переживає зараз не тільки економічну кризу, але й кризу духовності».

Було обрано нового митрополита Кефалонії, ним став архимандрит Герасим, а також нового главу Неа-Крінійської і Каламарійської митрополії. На цю кафедру претендували архимандрит Юстин Бардакас, архимандрит Стефан Толіос і архимандрит Григорій Костянтину. Більшістю голосів митрополитом Неа-Крінійським і Каламарійським був обраний архимандрит Юстин, повідомляє інформаційне агентство «Ромфея».

Архієрейська хіротонія митрополитів Герасима та Юстина відбулася в соборі св. Діонісія Ареопагіта в Афінах.

Десять порад Блаженнішого Любомира Гузара українцям

20 травня в Українському католицькому університеті відбулася зустріч львівських підприємців з Блаженнішим Любомиром Гузаром, який до 2011 року очолював Українську Греко-Католицьку Церкву. Попри заявлену тематику – бізнес та підприємництво, – значна частина питань до кардинала стосувалася єдності України та Церкви, війни та її наслідків, російської агресії і навіть того, як цю агресію пробачити.

ZAXID.NET обрав найцікавіші міркування Блаженнішого Любомира і його поради українцям у нинішній непростий час.

ПРО ВЛАДУ І ПОЛІТИКІВ

Блаженніший Любомир переконаний, що людина, яка йде у владу, має служити народові, а не використовувати повноваження для власного зиску. «Влада – від Бога. І ми маємо пам'ятати, що можливо-владці одержали владу на користь людей. Тому на цю владу треба дивитись, як на служіння. Політик, державний муж має думати категоріями держави та служіння. Він – слуга свого народу. Тому ми повинні обирати політиків, запитуючи їх, чи вони хочуть нам служити», – каже він.

ПРО ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЮ

Кардинал вважає, що кожна гілка влади має виконувати свої функції і не зазіхати на функції іншої. «Є поняття «субсидіарність», яке означає, що не повинна вирішувати будь-яку суспільну справу вища влада, якщо це може зробити нижча влада. І, відповідно до того, певні речі мусить робити держава, інші речі може робити область чи район», – зазначає Любомир Гузар.

ПРО ЄДИНУ УКРАЇНСЬКУ ЦЕРКВУ

Духовний наставник греко-католиків не відкидає можливості створення в Україні єдиної помісної Церкви. «Проблема єдності Церкви не є ані політичною, ані суспільною. Це – проблема релігійна. Ісус Христос постановив одну Церкву, єдину. І щоразу, коли виголошуємо «Символ віри», кажемо: «Вірую в єдину Церкву». Але ми, люди, через наші гріхи – поділені. Ми кажемо, що маємо чотири Церкви в Україні – три православні і греко-католицьку. Це неправда. Ми маємо одну Церкву, але

поділену. Люди самі поділили єдину Київську Церкву», – наголошує він.

«Недавно Україну відвідували представники Ради Церков, яка об'єднує понад 300 релігійних організацій. Зверніть увагу – понад 300. Це свідчить про те, що ми, люди, любимо ділити. Але нам треба думати, як би українці могли повернутися до первісної єдиної Церкви. Часто кажуть, що це неможливо. А я не кажу, що це неможливо, я кажу, що це – складно. Але якщо б ми дійсно прагнули і працювали в тому напрямі, то, за Божої помічі, ми би змогли повернутись до тієї єдиної Церкви, яку колись в Україні впровадив рівноапостольний князь Володимир», – пояснює Блаженніший.

ПРО ПАТРІОТИЗМ І ЄДНІСТЬ УКРАЇНИ

Любомир Гузар наголошує, що українцям треба об'єднуватися і любити свою Батьківщину, бо іншої в нас нема і не буде. «Треба сказати собі, що я народився українцем, – так Бог дав, – і я маю обов'язок дбати про свій народ. Згадаймо Десять заповідей Божих: «Шануй отця і матір». Ми повинні любити всіх на цьому світі, але особлива любов і опіка має бути до батька і матері. А Батьківщина – це в широкому значенні національна родина, і іншої в нас немає. Якщо я українець, то я маю дбати про Україну. Християнський патріотизм – це любити свій народ, буди його гідним сином. Але не можна ненавидіти якийсь інший народ», – зазначає він.

ПРО РОСІЙСЬКУ АГРЕСІЮ

Преосвященіший Любомир радить українцям не лише любити свій народ, а й з повагою та розумінням ставитися до інших народів. Він наголошує, що не можна не-

навидіти нікого, навіть Росію, яка наразі є агресором. «Ми, українці, маємо відстоювати свої права, боронити свій народ. Але ми не маємо будувати наше ставлення до Росії на основі ненависті. Ми повинні допомагати всім народам бути щирими дітьми свого народу, бути патріотами. Митрополит Андрей Шептицький поїхав до Росії, щоб там поширювати Церкву, багато зробив для Росії. Хоча в ті часи Росія не була для нас великим другом. Однак Митрополит не вагався і поїхав туди. Тож маємо приклад людини, яка любить своє, але готова допомагати іншим», – пояснює своє ставлення до сусідньої держави він.

ПРО ВПЛИВ ВІЙНИ НА УКРАЇНЦІВ

Блаженніший визнає, що українці виявилися неготовими до війни як у технічному, так і в моральному плані. «Наші вояки пішли на фронт невідготовленими. Я не кажу про зброю чи інші речі. Я говорю про психологічну готовність. Коли вони раптом навколо себе побачили поранених і загиблих товаришів, це справило на них колосальне негативне враження. Дай Боже, щоб ця війна скоріше скінчилася, але, незалежно від того, воїни мусять бути відповідно підготовлені – не лише правильно застосувати зброю, а й мати психологічну підготовку», – зазначає Любомир Гузар.

Разом з тим, він наголошує, що тим, хто постраждав від конфлікту на Донбасі, – як бійцям, так і цивільним, – потрібна професійна допомога. «А тим, що вже пережили війну, що глибоко потрясені, мусимо намагатися допомогти, лікувати їх. Тут потрібна допомога фахівців. Ми, як

спільнота, повинні ставитися до того позитивно – не закидати, не нарікати, не ранили людей, а намагатися допомогати, створювати атмосферу, у якій ці бідні жертви війни будуть крок за кроком приходити до тями, щоб росіяни були патріотами Росії, але не імперії», – каже душпастир українців.

ПРО БІЗНЕС

Українським підприємцям Блаженніший Любомир радить не гнатися за швидким заробітком, а працювати на майбутнє. «Наші підприємці мають дуже ретельно вивчати далекосяжні програми розвитку, а не шукати швидких та легких прибутків. Вони повинні провадити бізнес так, щоб мати довготривалі доходи і щоб якнайбільше давати людям можливість працювати», – пояснює кардинал.

ПРО КОРУПЦІЮ

Любомир Гузар наголошує на потребі боротьби з корупцією, але зазначає, що необхідно ліквідувати не наслідки, а причини зловживань. «Корупція – це злочин і гріх. Церква мусить співпрацювати зі спільнотою, вживаючи всіх можливих заходів, щоб долати причини корупції. Ми маємо допомагати чиновникам створювати атмосферу, у якій корупція буде зникати. І не дай Боже, щоб у самій Церкві була корупція. Мало сказати, що корупція буде покарана. Ми не позбудемося її, поки люди самі не перестануть красти», – переконаний він.

ПРО ЕМІГРАЦІЮ

Наставник греко-католиків не бачить нічого поганого у виїзді молоді за кордон, якщо після цього молоді люди повернуться в Україну і привезуть з собою нові знання. «Треба їхати за кордон, але

повертатися – навчатися і повертатися. Так зробила Японія наприкінці XIX – початку XX століття. Японія в ті часи не була розвинутою державою. Але вони вислали студентів по цілому світу. Тоді японські студенти були всюди, але всі вони повернулися додому і застосували те, чого вони навчились. Так Японія стала потужною», – розповідає Любомир Гузар.

При цьому він наголошує, що поїхати – не значить залишитись назавжди. «Не треба боятися їхати за кордон – треба боятися залишитися там. Той, хто залишається, не буде щасливим. Пам'ятайте, що жити за кордоном – це бути громадянином другого класу. Не їхати, щоб шукати там нібито щастя, а їхати вчитися і привозити щось добре додому», – пояснює духовник.

ПРО ЗМІНУ СВІТОГЛЯДУ

Блаженніший Любомир переконаний, що Україна досі не змогла вповні позбутися радянського світогляду. «Багато в Україні, особливо в політичному, економічному секторі треба будувати ново. Ми маємо велику традицію, яку не знищиш. Так, нам треба вивчати власну історію. Але треба дізнаватися й нове. І дізнавшись, застосовувати це, будувати – не відбудовувати радянську Україну, а будувати українську Україну. Багато з нас, мусимо це визнати, усе ще живе радянськими поняттями. Наприклад, дуже багато людей чекають, що нам дасть влада, що вона за нас зробить. А треба навчитися працювати самим», – радить українцям Любомир Гузар.

ZAXID.NET

Як прийнято звертатись до духовних осіб – етикетні мовленнєві формули

Духовенство є структурою ієрархічною, воно поділяється на кілька ступенів. Найвищим ступенем духовенства є єпископство. Згідно з ієрархічною драбиною, нижчими за єпископів є священники, а найнижчим ступенем священства – дияконат. У зв'язку з такою диференціацією єпископи, як найвищі за гідністю представники Церкви, користуються особливою повагою серед вірних. Така пошана на практиці проявляється нахилом голови при зустрічі з ними, цілуванням їх рук, а також додаванням до їх імен різних пошаних титулів. До одних з перших, що були в ужитку в ранній період існування Христової Церкви, належать – **Боголюбивий, Богомилий, Святіший тощо**. Ці почесні титули досить часто згадуються у рескриптах цезарів та цивільних законах. Цезар Юстиніан називає єрусалимського архієпископа Петра **Святішим і Блаженнішим**.

Сучасний мовленнєвий етикет сформувався на базі напрацювань минулих поколінь. Це яскраво проявляється на прикладі церковного мовленнєвого етикету. Так, ті етикетні фрази, які були у вжитку за ранньохристиянської доби, а також багато інших, можемо знайти у посібниках із сучасного етикету.

Звертаючись до Патріарха, користуються виразом **«Ваша Святосте!»** Такої фрази потребує і звернення до Папи Римського, оскільки він теж має титул Патріарха (Патріарх Західної Церкви). Інколи Папа Римський іменує себе як **«Слуга слуг Божих»**. Це яскраво простежується на прикладі діяльності Папи Івана Павла II. Таке іменування впливає з евангельської істини, що хто є наставником, нехай буде слугою всім (пор.: Лк. 22, 26).

До Патріарха можна звертатися також фразою **«Ваше Блаженство!»** Такою ж фразою можна звертатися і до митрополита, коли він є Главою Церкви. В іншому випадку до нього звертаються, використовуючи етикетну формулу **«Ваше Високопреосвященство!»** Таким самим принципом можна керуватися, звертаючись до архієпископа: якщо Глава Церкви, то – **«Ваше Блаженство!»**, якщо ж ні – **«Ваше Високопреосвященство!»** Якщо архієпископ має титул Верховного, то до нього звертаються як до Патріарха – **«Ваше**

Блаженство!» (як до Глави Церкви).

До єпископів звертаються фразою **«Ваше Преосвященство!»**. Тобто єпископа іменують прикметниками **«Преосвященний»** (простий ступень порівняння) або **«Преосвященніший»** (вищий ступень порівняння). Цим останнім прикметником також часто іменують і митрополита. До цих слів, у звертанні до єпископа, додають слово **«Владико»**: **«Преосвященний/Преосвященніший Владико!»**

У звертанні до архиєрея також часто застосовують прикметник **«Боголюбивий»**. У цьому випадку, керуючись неписаним правилом, так звертаються до єпископа, який є емеритом (пенсіонером). Проте воно не є загальним правилом, а тільки відбиває погляд певних осіб. На нашу думку, згідно із семантикою цього слова, цей прикметник можна вжити до кожного єпископа.

Також до архиєреїв, головні в УГКЦ, звертаються зворотами латинського походження: **«Ваша Еміненціє!»** (еміненція – довершеність, досконалість), або **«Ваша Ексцеленціє!»** (ексцеленція – вищість, перевага: високі властивості). Звертаючись до кардинала, використовують вже згадану фразу **«Ваша Еміненціє!»** або **«Ваша Превелебносте!»**

Нерідко до імені єпископа додається слово грецького походження **«Кир»** (у перекладі означає «пан»). Часто на письмі замість цього слова ставиться хрестик.

До ієреїв, чи то в Католицькій Церкві чи в Православній, вживається звертання **«Отче!»**, до якого можуть бути додані означення, відповідно до зайнятої священнослужителем «посади» у Церкві. На доказ цього, якщо священник є деканом, то до нього звертаються, за-

стосовуючи вираз **«Отче декане!»**; якщо митратом, то – **«Отче митрате!»** Часто на письмі ці етикетні звороти пишуть через дефіс. Проте це є помилкою, оскільки ці вирази не є прикладками. Тому, за зразком світського мовленнєвого етикету (наприклад, «пан директор» пишеться окремо), подібні вирази слід писати окремо.

Існують ще й інші (грецькі відповідники) іменування згадуваних осіб. Наприклад, священника, який є деканом, також називають **протоієреєм** (від грецького protos – перший, hieros – священний) чи протопресвітером (від грецьк. presbiteres – старійший); отця митрата називають **митрофорним ієреєм**.

Якщо ж священник не займає жодного вищого уряду в Церкві, то до нього звертаються, використовуючи вираз **«Всечесний отче!»** або **«Всечесніший отче!»** У тому випадку, якщо священник має вчений ступінь або звання, то до нього звертаються відповідно – **«Отче професоре!»**, **«Отче магістре!»** тощо. До священників, які мають ступінь доктора, є звертання **«Всесвітліший отче!»** Подібно титулюють духовних осіб, що займають світські посади. Наприклад, Митрополит Андрей Шептицький до отця Августина Волошина писав: «Ваша Ексцеленціє Високопреподобний Отче Прем'єре!».

До тих священників, які є монахами, застосовують звертання **«Преподобний отче!»**. Якщо ж такий священник посідає якийсь уряд у монастирі: чи то є ігуменом, архимандритом, а чи протоархимандритом, то до них належить звертатися через етикетну форму **«Високопреподобний отче!»**.

Під впливом польської мови часто священників іменують словом «ксьондз». Це стосується більшою мірою римо-католицького серед-

овища. Проте цей вплив настільки сильний, що подекуди можемо чути таке іменування священнослужителів інших конфесій (це явище більшою мірою поширене на території Галичини). Також вплив польської мови відчувається і в такій звертальній фразі до священників як «Прошу отця» («Прошу отця духовного»). Суть такого звертання зводиться до калькування польської мови: «прошу пана», «прошу пані». А таке явище в стилістиці української мови небажане.

Стосовно дияконів, які посідають найнижчий ступінь священства, ми не знаходимо такої широкої палітри етикетних звертань, як це ми побачили на прикладі єпископів чи священників. Назва їх титулу і є етикетною формулою, якою звертаються до них. Хоча дуже часто, чи то на письмі, чи в усному мовленні, можемо почути звертання «Отче дияконе!». Такий етикетний мовленнєвий вираз не є виправданий, бо отцями звать тих, які прийняли священнічє свячення. Саме священники, на відміну від дияконів, здійснюють пастирську опіку над вірними. Вони вважаються духовними отцями (батьками) для християн. Диякони ж, як подає «Інструкція застосування літургійних приписів Кодексу канонів Східних Церков», призначені, за давньою християнською традицією, тільки для допомоги єпископам і священникам. Тому у спілкуванні з дияконом потрібно звертатися до нього за титулом – **«дияконе!»**

До монахів, якщо вони не є священниками, вживають звертання **«Преподобний брате!»**, а до монахинь – **«Преподобна сестро!»** У множині форма називання і форма звертання до духовенства є однакові: **«Преосвященні владики!»** (до єпископів); **«Всечесні/всечесніші отці!»** (до священників); **«Преподобні брати і сестри!»** (до ченців і черниць).

Інколи буває так, що особі потрібно звернутися до аудиторії, що складається з осіб, які належать до різного духовного сану. Тому, щоб не перевантажувати мовлення численними мовленнєвими етикетними фразами, звертаючись до представників кожного рангу духовенства, застосовують загальну фразу-звертання **«Шановне (дороге) духовенство!»**

При розгляді етикетного мовлення стосовно осіб духовного стану можна також кількома словами проаналізувати ті етикетні фрази, з яким звертаємося до осіб, що є наближеними до духовенства. Найперше потрібно згадати про дружин священників. Оскільки традиційно прийнято вважати священниче подружжя «домашньою Церквою», то потрібно збагнути суть спілкування і стосунків між членами цієї християнської спільноти. Знаємо, що дружину священника у нашому україномовному суспільстві називають попадею. Спостерігаючи за мовленнєвою поведінкою людей, особливо, коли вони спілкуються з дружиною священника, можемо почути, що християни, звертаючись до своєї співрозмовниці, уживають вираз **«пані добродійка»**. Це – чудовий вираз для звертання до дружини священника. Семантика цього виразу відкриває статус особи, до якої так звертаються.

«Пані імость» – це один звертальний вираз при спілкуванні з дружиною священника. Слово «імость» має цікаву історію. Свого часу воно писалося як «єгомость» (тепер така форма є застарілою, хоча серед людей старшого покоління можемо його почути). А вже це слово мало би бути утворене від слів «його милість». Завдяки цьому підтверджується богословська інтерпретація «домашньої Церкви»: чоловік – голова сім'ї (у нашому випадку – й голова Церкви), а жінка, завдяки тому, що її чоловік – священник, має можливість перебувати у милості голови Церкви.

Також можемо почути інші слова й вирази, якими іменується, чи, радше, користуючись якими, звертаємося до дружини священника. Варто би згадати такі: «паніматка», «матушка» (у наш час вважають такі слова застарілими).

Добррозичливе ставлення до кожного члена християнської спільноти виявляється на мовному рівні завдяки тому, що вони взаємно називають себе **братами і сестрами**.

В усіх проаналізованих нами етикетних фразах проявляється глибока пошана до духовенства. Це, своєю чергою, свідчить про ту важливу місію, яку сповняє кожна особа, яка належить до духовного стану.

ДивенСвіт, Архібратство святого священномученика Йосафата

7 речей, у які католики НЕ вірять

Звісно, таких моментів можна нарахувати більше, ніж тільки сім: варто лише поспілкуватися з людьми з-поза Церкви, щоб набрати повний список того, у що вірять... люди з-поза Церкви.

Втім, інколи дивні моменти у світогляді стосуються також і самих католиків. Трапляються щирі віруючі, які без тіні сумніву стверджують: знак хреста з'явився тому, що Христос поблагословив хліби, перш ніж їх роздати і роздати натовпу, а Він їх саме перехрестив. Бувають люди, щиро впевнені, що у Святому Письмі так і написано: у ранок Воскресіння Марія Магдалина принесла Понтію Пилату яйця, пофарбовані в червоне...

Зупинимось на кількох моментах «віри світу щодо віри католиків».

1. Католики не вірять у те, що Папа Римський – безгрішний. Католицька Церква вчить, що Єпископ Рима, Папа Римський, не може помилятися, коли навчає у справах віри і моралі, як пастир усіх християн. Тобто тільки у тих випадках, коли він урочисто проголошує істини віри *ex cathedra*, він не помиляється. В усіх інших речах він може і помилятися, і грішити, як і кожна людина. Фотографії Папи Франциска, який відкрито сповідається у базиліці св. Петра, виразно ілюструють це питання. Непомилність в офіційному вчителстві не означає безгрішності конкретної людини.

2. Католики не поклоняються Богородиці й святым. Католики вшановують Пресвяту Богородицю, просять її про заступництво, але не поклоняються їй. **Поклоніння стосується тільки Бога.**

Те ж саме і щодо святих: католики їх вшановують, але не поклоняються їм. Діва Богородиця заслугує на особливе ставлення як вибрана Матір Бога, непорочна (безгрішна) від самого Свого зачаття, з особливої ласки Божої щодо Неї як майбутньої Матері Його Сина. Однак непорочність Діви не означає її безсіменного зачаття, як у випадку Ісуса, народженого від Духа Святого. Марія була звичайною людиною, тільки мала Свою особливу благодать від Бога. Тому католики її вшановують і визнають її особливу роль в історії спасіння, але через це поклоняються самому Богові, який усе задумав і здійснив.

Святі душі – ті, хто був особливо близький із Богом за життя і став ще ближчим Богові по смерті; Церква вірить

у спілкування (сопричастя) святих, через яке ми можемо звертатися до Бога у молитвах. Однак навіть найбільш прославлений святий – не Бог, а людина, тому істинно віруючий католик ніколи не поклоняється людям: **тільки Богові, який обдаровує вибраних людей особливими благодатями.** Цей самий принцип стосується і вшанування ікон, статуй та образів: католики не поклоняються зображенням, вони – не ідопоклонники. **Все поклоніння стосується виключно Бога Всемогутнього**, а Його всемогутність може проявлятися і в чудотворності ікон чи статуй, і в нетлінності мощів, і в особливих природних явищах (наприклад, знаменитий «танок Сонця» у Фатімі), і в інших чудесах, потрібних у певному місці в

певний час.

3. Католики не вірять у спасіння через добрі діла. Католицька Церква навчає, що **спасіння – дар Божий, який людина має вірою прийняти**; але ця віра мусить себе проявляти через співпрацю людини з Божою милістю, а вже співпраця проявляє себе через добрі діла.

4. Католики не вірять, що усі Церкви, які себе називають християнськими, однаково спасенні. Католицька Церква вчить, що **Христова Церква у своїй повноті перебуває (subsistit in) саме в Католицькій Церкві.** Отже, саме Католицька Церква має повноту всіх засобів, потрібних для того, щоб отримати спасіння і його осягнути. В інших Церквах і християнських спільнотах, які не є членами Католицької Церкви в повноті, Христова Церква перебуває тільки фрагментарно, неповно. Тим самим такі Церкви і християнські спільноти не мають усіх засобів для осягнення спасіння.

5. Католики не вірять, що усі віри однаково спасенні. Згідно з ученням Святого Письма, невіруючі в Христа, якщо живуть згідно зі своїм сумлінням, мають шанс спаситися (див. Рим. 2, 13-16), але нехристиянські релігії та вірування становлять серйозну перепону до осягнення спасіння.

6. Католики не вірять, що у сповіді гріхи прощаються безумовно. Католицька Церква ставить п'ять умов для того, щоб у **Таїнстві Покаяння та Примирення**, частиною якого є сповідь, людина отримала прощення гріхів: **іспит совісті** (перед сповіддю пригадати собі свої

гріхи); **щирий жаль за гріхи**; **тверде рішення виправити своє життя** і більше не грішити (насправді жаліти за скоєні гріхи); **визнати усі гріхи перед священником**, нічого не замовчавши; **виконати накладену покаяння (молитву, піст чи якесь добре діло) – відшкодувати за гріхи** Богові та ближньому. Утаєння гріха робить сповідь недейсною. Крім того, **надмірне покладання на Боже милосердя – це гріх проти Святого Духа.** Тому не вийде отримати відпущення гріхів, думаючи: «Бог все одно добрий, Він усе простить». Примирення душі з Творцем – таїнство, до якого не можна ставитися легковажно, і «саме по собі» воно не діє: **таїнства – це не магія.**

7. Католики не вірять, що прощення гріхів можна купити. В Католицькій Церкві справді існують індульгенції (відпусти), але вони не продаються. **Індульгенції – це не прощення гріхів, а відпущення покарань**, які людина заслужила за свої гріхи (до речі, детальніше про це пише Папа Франциск у буллі на відкриття Року Милосердя «Misericordiae vultus».) **Таке прощення можна отримати за умов, що людина не знаходиться у стані тяжкого гріха**, приступила до Святого Причастя та відбула приписану побожну практику: звершила паломництво, помолилася визначену молитву, відбула молебень Хресної Дороги тощо.

За матеріалами: Католицький оглядач CREDO

6 слів про милосердя

Звісно, все ще залишилось немало таких, які, окрім власного носа та особистих потреб, нічого не бачать... Але сьогодні не про них.

Слово «милосердя» для українців впродовж останнього року набуло нового змісту. Це слово перестало бути просто одним із ряду гарних слів, які для багатьох людей не мають реального наповнення. Тепер ми значно частіше про нього говоримо, а що більше – частіше його практикуємо. Раніше ми просто знали, що таке поняття існує, інколи навіть з'являлася потреба його «попрактикувати».

В Україні сьогодні милосердя стало одним із фундаментів, який дозволяє існувати багатьом людям, а навіть цілому народові. Звісно, все ще залишилось чимало таких, які, окрім власного носа та особистих потреб, нічого не бачать. Вони навіть готові припинювати інших задля особистої користі. Але сьогодні – не про них.

Переконаний, що абсолютна біль-

шість людей в Україні (і не лише) є щирими та відкритими, люблячими та жертвенними. Хоч, звісно, у кожного бувають свої «погані» дні чи хвилини. Саме для цих людей пропоную кілька думок про милосердя.

Милосердним може бути кожен. Зовсім не має значення стан твого рахунку чи наявність особливих здібностей. Невелика матеріальна пожертва, трохи часу, присвяченого потребуючим, уважне ставлення до людей поруч, прощення – ці дрібні знаки уваги дуже потрібні тим, хто у скруті. А все це, помножене на тисячі, створює неймовірний ефект у цілому суспільстві.

Милосердя потребує кожен. Кожна людина, безвідносно до її матеріального становища, статусу, посади, стану здоров'я, має якусь потребу, а ти часто маєш те, що та людина потребує. Просто потрібно помітити та почути ту людину.

Милосердя є обов'язком. Проходимо

повз чийсь плач чи мовчання, чийсь потребу чи надію, бо нема настрою, не сьогодні, сам/а собі порадиш, а хто йому/їй винен?... А Христос повчав: «Будьте милосердні, як і Отець ваш милосердний» (Лк. 6, 36), – а також: «Я милосердя хочу, а не жертви» (Мт. 12, 7). Це – не лагідне прохання, це – Господній наказ.

Милосердя повинно бути мудрим. Не йдеться про те, щоб «кинути» свою жертву. Дуже важливо спробувати довідатись, якою є справжня потреба людини і на що буде використано твій внесок, як поведуться з твоєю чуйністю та відкритістю. Звісно, не завжди є можливість мати 100% певність. Але кинути щось у скриньку у вуличних збирачів далеко не завжди є милосердям: інколи це просто «відмазка», заспокоєння внутрішнього голосу сумління.

Потребуємо є Бог. У притчі про Страшний суд Господь виразно говорить, що у кожному потребуємому це Він до нас приходить. Він заглядає у

твое серце, чи воно відкрите на потреби та очікування тих, хто поруч. І навіть якщо ти помилишся і допоможеш не тому чи не так, але матимеш щире прагнення виявити добро і допомогти – Господь прийме твою жертву.

Потребуємо є ти. Ти інколи намагешся спасти увесь світ, усіх врятувати, усе направити. А як з твоїми власними потребами? В тебе їх також немало. Але якщо ти їх ретельно приховуєш, то як хтось зможе допомогти тобі? Тому важливо бути милосердним до інших, але дозволей іншим виявити їх милосердя до тебе, поділись.

Блаженні милосердні, бо вони зазнають милосердя!

о. Ростислав ПЕНДЮК (dyvensvit.org)

Папа Франциск: «Першим святим Церкви став засуджений!»

У свято Благовіщення за григоріанським календарем Папа Франциск перебував у Неаполі, де звершив Святу Месу. По її закінченні Папа від'їхав до в'язниці «Giuseppe Salvia», щоб зустрітися з в'язнями та розділити з окремими їх представниками обідню трапезу. Ця в'язниця, що знаходиться в кварталі Подджіореале у східній частині міста, була споруджена ще 1914 року і є однією з найбільших в Італії. В ній перебуває близько 1900 в'язнів. Душпастирську опіку у в'язниці забезпечують 3 капелани, 3 черниці, 35 катехитів-волонтерів. Імена 90 ув'язнених, які мали можливість зустрітися зі Святішим Отцем, були розіграні серед усіх в'язнів.

Зазвичай Папа готує якое привітальне слово, однак цього разу така промова залишилась невіголошеною – приготувану промову Понтифік передав в'язням, а сам вирішив поспілкуватися з засудженими безпосередньо. Свій вчинок наступник святого Петра мотивував тим, що йому відомі труднощі в'язнів, від яких він отримує багато зворушливих листів з усього світу. Саме тому він захотів пережити кожну мить спілкування з засудженими у присутності Бога, якому належить «майбутнє світу і людини».

Під час безпосереднього спілкування з ув'язненими Папа відповів на їхні запитання. Один із них зізнався, що колись думав, що вірує та знає Бога, але це виявилось не так. Тепер же, у в'язниці, він наново відкрив Його для себе. Відтак запитав: «Як не втратити цієї віри, вийшовши з тюрми, серед

спокусу, які чигають на свободі?»

Інший, подякувавши Святішому Отцеві за те, що він, як Пастир Вселенської Церкви, прибув шукати загублені овечки, запитав від імені всіх спів'язнів: «Чи ми, заклеювані на все життя, відкинені, виключені з багатьох програм суспільної реінтеграції, знайдемо прийняття поза цими мурами?»

Відповідаючи на перше запитання, Папа зауважив, що навіть якщо він дасть різні поради щодо збереження віри, остаточно усе залежить від особистого рішення, від того, що хтось постановив чинити. Але зберегти віру й не втратити надію не є чимось неможливим. Це нелегко, але можливо.

У контексті запитання про гостинність і прийняття, Святіший Отець назвав їх відсутність «одним з найбільших проявів жорстокості нашого часу».

І таврування колишнього в'язня аж до смерті є «великою несправедливістю». У цьому контексті Наступник святого Петра пригадав, що «першим святим у Церкві» був засуджений на смерть розбійник, якому Христос сказав: «Сьогодні будеш зі Мною в раю». А тому суспільство повинно «вчитися із цього Христового прикладу»: коли Бог прощає, то забуває про все, і коли хто комусь випомінає його помилки, то грішить, «бо якщо Бог забув, то хто такий я, щоб не забувати?»

«Ось чому наше суспільство, – підсумував Папа, – ще не є християнським. Воно себе таким називає, воно хоче бути християнським, існує багато християн та християнок. Але суспільство, як таке, є більше поганським, ніж християнським, бо не зрозуміло до кінця Ісусових вчинків».

Буквально через два тижні, у Страсний четвер, Папа Франциск відвідав римський в'язничний комплекс «Ребіббія», де здійснив обряд умивання ніг дванадцятьом засудженим чоловікам та жінкам. Варто нагадати, що у Великий четвер минулого року Святіший Отець здійснив зворушливий обряд обмивання ніг в одному з реабілітаційних центрів добродійної Фундації імені Дон Карло Ньюккі – в римському центрі «Santa Maria della Provvidenza» («Пресвятої Богородиці Провидіння») для пацієнтів різного ступеня інвалідності, де також надається професійна освіта людям з обмеженими можливостями.

Богдан ЯРОВИЙ

Для чого і як дитину має виховувати батько?

Під час загальної аудієнції у своїй катехизі Папа Франциск говорив про важливість особи батька у житті дитини та її сім'ї. На думку Святішого Отця, неможливо краще висловити гордість батька, який бачить, що зумів передати синові те, що посправжньому важливе в житті, а саме – мудре серце.

«Цей батько не каже: «Я пишаюсь тобою, бо ти став подібним на мене, тому що ти робиш речі, які я говорю і роблю». Ні! Але говорить щось більш важливе, що ми можемо інтерпретувати таким чином: «Я буду щасливим кожного разу, коли побачу, що ти чиниш мудро, і буду вражений кожного разу, коли буду чути, як ти говориш справедливо. Це те, що я хотів би залишити у спадок: здатність слухати і діяти, говорити і судити мудро та справедливо. І щоби ти міг стати таким, як я навчив тебе речам, тобі невідомим, поправляв помилки, яких ти не бачив. Я дозволив тобі відчути глибоку і, разом з тим,

стриману любов, яку, можливо, ти не розумів повністю, коли був молодим і невпевненим. Я дав тобі свідцтво наполегливості і строгості, яке ти, можливо, не розумів, коли хотів тільки співчуття і захисту. Я сам першим повинен був випробувати мудрість свого серця, тримати під контролем свої почуття й образи, щоби зносити тягар неминучих непорозумінь і знаходити правильні слова, щоб дати себе зрозуміти. Тепер, коли я бачу, як ти намагаєшся бути таким же зі своїми дітьми, з усіма, я радію. Я щасливий і отримав нагороду. Так говорить мудрий і зрілий тато», – відзначив Папа Франциск.

Папа підкреслив, що передати подібний спадок нелегко: треба багато уваги, доброти і наполегливості. Але радість від того, що бачиш таких дітей, перевершує будь-які непорозуміння і лікує будь-які рани, сказав понтифік. «Першою необхідністю, відповідно, є присутність батька в сім'ї. Необхідно, щоби він був близь-

ким до дружини і щоби розділяв усе: радості і страждання, труднощі і надії. А також щоби супроводжував дітей в їхньому рості: коли ті бавляться і навпаки – працюють, коли розгублені чи стурбовані, коли говорять і коли мовчать, коли хоробрі і коли лякаються, коли роблять помилкові кроки і коли повертаються на правильну дорогу», – підкреслив Франциск.

Папа нагадав приклад милосердного батька із притчі про блудного

сина та про важливість здатності пробачати. «Хороший батько вміє чекати і прощати із глибини серця. Звісно, він вміє також направляти із наполегливістю: він не слабкий чи податливий і сентиментальний. Батько, який вміє поправляти, не ображаючи – це як той, який захищає, не думаючи про себе. (...) Якщо хто-небудь може до глибини пояснити молитву «Отче Наш», якої навчив Ісус, то він живе батьківством. Без благодаті, яка походить від Отця, який на Небесах, батьки втрачають сміливість і залишають поле битви.

Але діти потребують знайти батька, який буде чекати їхнього повернення після невдач. Вони будуть робити все, щоби не признаватись в цьому, щоб це було непомітно. Але насправді вони потребують цього. А якщо не знайдуть такого батька, то відкриються їхні рани, які тяжко буде залікувати», – сказав Папа.

Радіо Ватикан.

Одного разу вчитель спитав своїх учнів:
– Чому розгнівані люди кричать?

Чому люди кричать? (притча)

– Кричать, бо втрачають терпіння, – відповів один з учнів.

– Але чому кричать до тих, хто поруч? – знову спитав учитель.

– Кричать, бо хочуть, щоб їх почули, – пролунала відповідь.

Учитель спитав:

– Отже, неможливо спокійно розмовляти?

Було чимало інших відповідей, але жодна не задовольнила вчителя.

Тоді він сказав:

– Знаєте, чому розгнівана людина кричить на інших? Отож, коли двоє сваряться, їхні серця дуже віддаляються одне від одного. Щоби здолати ту віддаль, треба кричати – тоді тебе почують. Що більше люди розгнівані, то голосніше змушені кричати, щоб почути одне

одного. А що буває, коли двоє закохані? Вони не кричать, а шепочуть. Чому? Бо їхні серця дуже близько. Віддаль між ними така маленька, що їхні серця розмовляють пошепки. А коли любов дуже сильна, не потрібен навіть шепіт – достатньо лише погляду. Їхні серця дуже добре розуміють одне одного. Так буває, коли двоє людей закохані.

Наостанку вчитель додав:

– Якщо сперечаєтесь, не дозволяйте вашим серцям віддалятися, не кажіть слів, які б іще більше їх віддалили. Відстань може стати такою великою, що серця вже ніколи не знайдуть зворотньої дороги.

«Гнівайтесь, та не грішіть, сонце нехай не заходить у вашому гніві, і місця дияволу не давайте!» (Еф. 4, 26-27)

Роман ДІДИК

І помер як мученик за віру

(Закінчення, початок у попередніх числах «Мети»)

Священника схопили і вивели на подвір'я. Тут його почали бити, знущалися з нього, плювали, а потім прив'язали його ногами до розвора позаду воза. По дорозі ще схопили Івана Муху і теж прив'язали просто до воза. Інші в той час грабували хату і, погрожуючи пістолетом, вимагали в їмості виставити на стіл частування. І хоч вона виконувала всі їхні накази, проте у відповідь почула одне: «З тебе зробимо хрест». Так її навхрест і розстріляли...

Одночасно знайшли в стайні глухонімого Івана Музика і також вбили. Про все це розповів згодом Дмитро, який сховався на стриху і боявся втрутитися в події, оскільки мав лише один карабін, а їх було п'ять чоловік, озброєних револьверами та гранатами.

Забравши все з хати, нападники швидко рушили з села, побоюючись відплатного наскоку українських партизан. За возом чулися важкі стогони о. Августина. Снігу тоді майже не було; холодно, мінус вісім градусів – і замерзле груддя землі, по якому його волочили. Тут на дорогу вибіг 11-річний Ярослав Наконечний. Дитина почала кричати: «Отець Августин! Отець Августин!», – але його тут же застрелили.

Дивно, але в ту ніч не постраждала жодна польська чи москофільська сім'я.

Наступного дня польські родини виїхали з села, а українські залишилися без рідних, з побитими і пораненими, з розбитими шибками, дверима, без худоби, а дехто – взагалі без майна.

...Ніч, мороз, темін, ліс. Отця Августина волочили за возом до лісу 30 км, на гору Тарасів. Там вже знаходилося кілька десятків фірманів з возами та кіньми нібито для вивозу лісу в Щирець, яких зігнали сюди повістками. Та насправді полякам потрібні були добрі коні, а також одяг, їжа і вози. Там, у лісі, на лісництві поляка Огоновського, велика група озброєних поляків накинулася на фірманів, б'ючи їх прикладами, після чого загнали всіх до стодоли і закрили. Дехто почав збиткуватися з арештантів, вигукуючи: «Моліться «Отче наш» і роздягайтеся догола, бо сьогодні будете в Бога». А ще пропонували пити кінську гноївку і кидали куски хліба зі словами: «Це – ваше причастя!».

Майже всіх тоді розстріляли, лише п'ятьом вдалося видертися з-під дощок стодоли. Вони й стали тими очевидцями, які розповіли правду про ті події, особливо Наугольник і Сеньків. Ці двоє добре знали о. Августина і розповіли про його катування: священникові розпороли живіт, вирвали язик, нігті з пальців, відрізали вуха, викололи очі, а в рот напхали конячого лайна і зрешетили кулями усе тіло.

Так само зрешетили і тіло Василя Сороки, так що коли його тіло в труні опускали в яму, то об деревину стукали кулі, які застрягли в тілі. Так само вбили й Івана Муху, який на 5 днів приїхав у відпустку з Німеччини, куди його скерував на навчання о. Августин. Трьох інших кинули в земляний погріб.

Коли вранці люди прийшли до хати священника за ліками та за допомогою їмості як медсестри для поранених (загалом в селі після тієї ночі було 15 поранених), то побачили, що все в помешканні залите кров'ю, а на підлозі – і саму їмось, навхрест розстріляну. Кинулись шукати священника.

Треба сказати, що певний час у нього в хаті мешкала і працювала п. Марія з сусіднього села Селиська, а на час цих подій працювала на лісництві в Огоновського. Знаючи голос священника і перебуваючи неподалік біля місця розправи, вона добре чула його передсмертні зойки та стогони. Також вона бачила і чула крики й благання фірманів, постріли, звук та світло сигнальних ракет. Коли над ранок, перестрілявши всіх бранців, зловмисники залишили місце злочину, вона прибігла до Черепина й розповіла про оте нічне жахіття,

Продовження у колонці на стор. 13

Під час покаянного богослужіння в базиліці св. Петра Папа Франциск повідомив про проведення Надзвичайного Ювілейного Року, присвяченого Божому милосердю. У своїй промові Вселенський Архієрей, зокрема, сказав: «Не забуваймо, що Бог прощає все і що Бог прощає завжди. Не мучмо себе ніколи проханням про вибачення. Уже тепер ми ввіряємо цей Рік Матері Милосердя, аби звернула на нас свій погляд і чувала над нашим шляхом: нашим шляхом навернення, нашим шляхом із відкритим серцем, аби цього року отримати прощення Бога, отримати Боже милосердя». Сказані Папою слова викликали неабияку зацікавленість у християнському світі. І не випадково багато хто застановляється: «Після всіх сказаних Папою слів про нескінченне милосердя Боже, яке дає шанс будь-якому грішникові, здається дивним, що Він допускає вічне, невідворотне пекло».

ЧИ НАСПРАВДІ ПЕКЛО ВІЧНЕ І НЕВІДВОРОТНЕ?

Щоб розсіяти сумніви у даному питанні свій коментар подає Радіо Ватикан. «Незворотність і вічність пекла – це істина, яка, здається, не відповідає вірі в милосердя Бога. Тому завжди були мислителі, які висували гіпотезу про відворотність пекла. Вони міркували про те, що Бог міг би і позбавити від пекла після необхідної кари, нехай навіть найжахливішої і тривалої.

Звичайно, Всемогутній Бог міг би позбавити від пекла після необхідної кари, – але, крім волі Божої, є і завзятість грішника, воля засудженого, який не бажає любити Бога і хоче залишатися в пеклі. Ніхто, навіть Бог, не може примусити людину до любові.

Пекло знаходиться у вічності, в контексті, де немає ні початку, ні кінця: йдеться про мить, яка ніколи не проходить. Приречені на нього не можуть покаятися – «у них немає часу для покаяння, тому що вони вийшли з часу і стали в'язнями миті, після якої не наступить жодна наступна мить», – стверджує сучасний богослов кардинал Джакомо Біффі.

Жак Марітен так писав про тих, хто перебуває в пеклі і не бажає його покинути: «Вони воліють радше страждати, ніж перестати вважати себе кінцевою метою; їхня гордість вихваляє себе в цьому стражданні, і в цьому сенсі вони не можуть покинути пекло або перетворити своє погане бажання в добре бажання. Вони сповнені жалю і докорів; вони не стремлять до неба, волюючи постійно бути в пеклі. Їх вибір зроблено: вони знайшли блаженство в своїй гордині. Вони не просять Бога дозволити їм вийти звідти і ніколи Його про це не попросять, – вони хочуть залишитися в пеклі. Вони не бажають бачити Бога, хоча колись, на землі, багато з них мали в собі благодать і прагнули до благодаті. Але вони ненавидять Бога і блаженство святих, сміються над ними. Вони заздять святим, ненавидячи їх за те благо, якого немає у них самих і яке вони ненавидять. Покарання, позбавлення споглядання Бога мучить їх не тому, що вони хотіли б споглядати Його, та не можуть, а тому, що вони знають: це споглядання є найвищим благом, і вони заздять йому, тому що воно обожествляє, вони лають його, тому що воно святе, і вони не бажають його ніякою ціною.

Сандро Боттічеллі. «Пекло». Ілюстрація до поеми «Божественна комедія» Данте. 1480 р.

Вони страждають від того, що втратили його з власної вини, і не припиняють відкидати його своєю ненавистю».

Але звернемося до Святого Письма. У ньому ми знайдемо слова Ісуса про остаточне виключення з вічного життя: «І коли око твоє спокушає тебе, вирви його: краще тобі однооком ввійти в Царство Боже, ніж з обома очима бути вкиненому до геєнни огненної, де черв'як їхній не вмирає і вогонь не вгасає» (Мк. 9,47-48); «Якщо ж рука твоя або нога твоя спокушає тебе, відігни її і кинь від себе: краще тобі ввійти в життя одноруком або одноногим, ніж з обома руками чи з обома ногами бути вкиненому в огонь вічний» (Мт. 18,8); «Тоді скаже й тим, хто ліворуч: Ідіть ви від Мене, прокляті, у вогонь вічний, приготований дияволу та ангелам його» (Мт. 25,41); «І підуть ті на вічну муку, а праведники – в життя вічне» (Мт. 25,46).

Святе Письмо спростовує припущення, ніби «вічність» означає лише «дуже довгий час», як хотіли б деякі мислителі. Святий Августин казав, що рай і пекло або обидва вічні, або жоден із них не вічний. В Апокаліпсисі знаходимо такі слова: «А дим їхніх мук піднімається вічні віки. І не мають спокою ні вдень, ні вночі ті, хто вклоняється звірові та образи його, і приймає клеймо імені його» (Одкр. 14,11). Вираз «вічні віки» ніколи не використовується для позначення закінченого відрізка часу і володіє тим же змістом, що й по відношенню до Бога, що живе вічно: «Хто сидить на престолі й живе віки віків» (Одкр. 4,9).

Звернемося до вчення Церкви, викладеному в Катехизмі:

Вчення Церкви стверджує існування пекла та його вічність. Душі тих, хто вмирає у стані смертного гріха, негайно після смерті йдуть у пекло, де вони терплять пекельні муки, «вічний вогонь» (Пор. Символ віри «Quicumque»: DS 76; Константинопольський

Синод 543 р.: DS 409; 411; IV Латеранський Собор: DS 801; Ліонський Собор: DS 858; Венедикт XII, Конст. «Benedictus Deus»: DS 1002; Флорентійський Собор: DS 1351; Тридентський Собор: DS 1575; Павло VI, «Sollemnis Professio fidei», Символ віри Нар. Божого, Урочисте визнання віри, 12). Головна пекельна мука полягає у вічному відлученні від Бога, бо лише в

ньому людина може мати життя і щастя, для яких вона була створена і яких вона прагне.

Твердження Святого Письма і вчення Церкви про пекло є закликом до відповідальності, з якою людина повинна використовувати свою свободу, пам'ятаючи про її вічне призначення. Одночасно вони є наполегливим закликом до навернення: «Входьте вузькими дверима, бо просторі ті двері й розлога та дорога, що веде на погибель, і багато нею ходять. Але тісні ті двері й вузька та дорога, що веде до життя, і мало таких, що її знаходять» (Мт. 7,13-14).

«Не знаючи ні дня, ні години, треба нам, йдучи за осторогою Господа, постійно пильнувати, щоб заслужити, коли закінчиться єдина дорога нашого земного життя, увійти з Ним на весільний бенкет і бути зарахованими до благословенних Богом, а не щоб нам було наказано, як поганим і лінивим слугам, відійти у вічний вогонь, у кромішню темряву, де буде плач і скрегіт зубів» (II Ватиканський Собор, Догм., конст. «Lumen gentium», 48).

Бог наперед не призначає нікого до пекла (пор. Оранжевий Собор: DS 397; Тридентський Собор: DS 1567.); це стається внаслідок добровільного відвернення від Бога (смертний гріх) і перебування в ньому до кінця життя. У евхаристійній літургії та щоденних молитвах своїх вірних Церква благає милосердя в Бога, який «не хоче, щоб хтось загинув, лише щоб усі прийшли до покаяння» (2 Пт. 3,9).

«Ось жертва, яку ми кладемо перед Тобою; ми, слуги Твої і весь Твій Народ; прийми її у Своїй доброті. Наповни Твоїм миром наше життя, вирви нас із прокляття і прийми нас до Своїх вибраних» (Римський Мисал, Римський канон, 88.). (ККЦ 1035-37).

Підготував о. Іван ГАЛІМУРКА (Продовження теми на 13 стор.)

Представник асоціації екзорцистів розповів, як захиститися від диявола

У Римі відбувся з'їзд Міжнародної асоціації екзорцистів. У ньому взяли участь понад 300 священників, службовців у цій сфері. Папа Римський надіслав їм звернення, закликаючи до «виконання їхньої місії спільно з єпископами», а також демонстрації «любові Церкви до тих, хто страждає внаслідок дій зла».

Ось що розповів Радіо Ватикану прес-секретар Асоціації екзорцистів о. Вальтер Кашіолі.

– На вашому зібранні ви розмовляли про сатанізм, окультизм та езотерику. Це сьогодні дуже популярні явища...

– Так, справді, вони роблять людину схильною до діяння диявола. На жаль, число людей, які займаються езотеричними, а також окультистичними та сатанинськими практиками, постійно зростає. І це призводить до величезного духовного, мораль-

ного, психічного і соціального збитку. Нас це дуже турбує, оскільки в нашій діяльності ми все частіше зустрічаємося з надзвичайними діями сатани: залякуванням, нав'язливими станами і особливо з одержимістю.

– Тобто, ми не звертаємо належної уваги на ці практики?

– Так, часто. Але люди, які живуть у вірі багато років, не звертають належної уваги на звичайну дію зла, тобто на спокусу. Ми дуже застерігаємо від цього. Бо живемо в критичний момент історії, коли домінують індивідуалізм, еґоїзм і секуляризація. Необхідність боротьби зі злом зростає. За всім цим стоїть, зрозуміло, противник Бога. Це йому вигідно ослаблення віри, відмова від моральних цінностей і культурний релятивізм, який в ім'я некритичної поваги різноманітності призводить до збоченої і демагогічної єдності. З іншого боку, кіно і телебачення в гонитві за сенсацією будить в людях, особливо молодих, інтерес до окультизму і сатанізму.

– Говорячи про досвід екзорцистів, скажіть, де сьогодні найчастіше атакує диявол?

– Найбільше йому вигідно,

щоб ми вважали, що його не існує. Цьому сприяє домінуючий сьогодні секуляризм. Як завжди, йому вигідне ослаблення віри. Але ми приголомшені ступенем впливу диявола і надзвичайної демонічної дії на молодих, на молоде покоління. І на сім'ї. Тому що диявол – це той, хто поділяє. Не тільки відокремлює нас від Бога, а й відокремлює людей один від одного, розбиває сім'ї. І, крім того, відділяє людину від дійсності. Часто ми стикаємося з випадками відчуження, в тому числі і ментального, які є наслідком дій диявола.

– Як же нам захищатися від атак зла?

– Треба жити вірою. Не тільки визнавати її, але і жити, і свідчити. А також бути вірними вченню Церкви, в тому числі повчанням Папи Римського Франциска, який багаторазово в своїх зверненнях застерігає нас від атак зла. А взагалі, ми повинні бути більше прив'язані до Об'явлення, Святого Письма, вчення Церкви, традиції і потрібно позбутися байдужості у вірі.

Katolik.ru
CREDO

ПРО ГРІХИ «СМЕРТНІ» І «ПОВСЯКДЕННІ» Відповідає Радіо Ватикан

ПИТАННЯ: На підставі чого католики ділять гріхи на «смертні» і «повсякденні»? Хіба не всі гріхи без винятку є смертними, відлучаючи від Бога? У Біблії немає такого розмежування. Написано ж в апостола Якова: «Хто виконує весь Закон, а згрішить в чомусь одному, той винним є у всьому»?

ВІДПОВІДЬ: Помилково вважати, що в Біблії немає розмежування між гріхами, які є смертними, і гріхами, які такими не є. Саме на основі Біблії ми проводимо таке розмежування. Воно присутнє вже в Старому Завіті, де значна частина гріхів означала також смертний вирок. Наведемо деякі цитати.

У Книзі Чисел говориться про гріхи, вчинені «зухвалою рукою», тобто при згоді волі: «Буде винищена душа та з-посеред народу свого», – читаємо в 30 вірші 15 глави і далі. Серед смертних гріхів у Писанні перераховуються, наприклад, гріхи блуду (в 18 розділі Книги Левіта); ідопоклонства і шанування інших богів. У цих випадках стверджується, що той, хто вчинив такі гріхи, повинен бути викорінений з народу або вбитий.

Але цим гріхам протиставляються інші, зокрема, вчинені через незнання. Вони прощалися через жертвопринесення. Подивимося, наприклад, як у Книзі Чисел гріхам, вчиненим «зухвалою рукою», протиставляються гріхи через незнання (15, 22 і далі). Таким чином, вже тут наведена різниця між тими гріхами, які ведуть до смерті, та іншими. Тому Церква завжди розрізняла між смертними гріхами і гріхами повсякденними.

Можливо, ця термінологія – «буденний», «повсякденний» – не найвдаліша, але її зміст полягає в тому, що такий гріх не руйнує Божої благодаті.

У Новому Завіті термін «смерть» у зв'язку з гріхом вводить євангеліст Іван. Ось що він пише у своєму Першому посланні: «Коли хто бачить брата свого, що грішить гріхом не на смерть, нехай помолиться, і Бог дасть йому життя. Є й гріх на смерть, не про нього кажу, щоб молився. Всяка неправда є гріх; та є гріх не на смерть». Пояснюючи слова євангеліста Івана, можна сказати, що існують гріхи простими, тобто ті, які прощаються через звичайні шляхи покаяння – піст, молитву, милостиню, – і гріхи тяжкі (смертні), прощення яких пов'язане з радикальною зміною власного життя, тобто з покаянням через Таїнство Сповіді.

Святий Яків також згадує про смертні гріхи, коли пише: «Хтивість, зачавши, народжує гріх, а зроблений гріх народжує смерть» (1, 15). Зауважимо, що Яків особливо виділяє «зроблений гріх», який веде до смерті.

Таким чином, розрізнення між смертним і буденним гріхом корениться в Святому Письмі. Смертний гріх – це гріх, який здійснюється з повною згодою волі, відбувається усвідомлено і стосується серйозної матерії. Візьмемо, наприклад, заповідь про шанування батьків. Майже в кожній родині трапляються сварки, перепалки, які викликані такими гріховними нахилами, як заздрість, гордіня, жадібність, лень і так далі.

Якщо застосувати тут слова святого Якова, то ці людські пристрасті «зачинають» такі гріхи, як словесні перепалки, непослух, плітки, гнів і т.д. Ці гріхи не позбавляють Божественної благодаті, вони прощаються, якщо ми просимо вибачення у молитві і в того, кого скривдили, якщо проявляємо до батьків любов і т.д.

Повсякденні гріхи прощаються і на Літургії, коли ми вимовляємо формулу сповідання гріхів. Але цієї формули недостатньо для тяжких гріхів проти тієї ж заповіді. Тяжким, смертним гріхом по відношенню до батьків буде, наприклад, серйозний конфлікт з бойкотом, словесні образи і навіть вербальна агресія, завзяте не-прощення, відмова в наданні допомоги і т.д. Ці гріхи позбавляють дружби з Богом і не дозволяють приступати до Причастя. Для їх відпущення необхідний шлях покаяння, увінчаний Таїнством Примирення.

(Продовження, початок на 12 стор.)

свідком якого вона стала.

Коли тіло о. Августина привезли в село, то його ледь можна було впізнати: так по-звірячому було його скатовано.

Для похорону тіла усіх жертв принесли до читальні, яку священник будував, яку так любив і якої довгий час був головою. Колись о. Августин говорив до сина Василя Сороки: «Іване, на старості хочу прихилити свою голову до твоєї і коло тебе померти». Так і сталося: всі троє поховані, разом з іншими односельчанами, в одній могилі – о. Августин, Іван та Василь Сороки. На похорон приїхало п'ять священників з сусідніх сіл, прийшли братства з хоругвами з Шоломії, Селиська, Товщева, Будькова та Милятич. Стояла морозна сонячна погода...

Це був початок замовчуваного страху в селі. Не було вже спокійного сну ані в кого; дехто копав криївки і ночував там. На ніч виставляли з чотирьох сторін села озброєну місцеву самооборону.

В важких муках помер отець Августин. Історик В.Лаба пише у своїй книжці, що 21.03.1944 в село увійшла саме польська боївка. «Існує теж підозра, що діяти вони могли в погодженні з НКВД чи гестапо, адже обом сторонам була вигідна взаємна боротьба поляків з українцями». А тому в архівах немає про це жодного документа, хоча німці й прибули таки на другий день, все описали і сфотографували. Тож і надалі залишається актуальним відповідальне завдання об'єктивного відтворення історії цих подій на підставі комплексного вивчення усіх можливих джерел.

На жаль, ідуть роки, деталі розповідей про ці події починаються стиратися, люди відходять у вічність і пам'ять губиться. А чого варте село чи парафія без пам'яті, без інформації про її розвиток, про традиції та важливих осіб цього села, що мали б залишитися в цій пам'яті, а особливо тих, хто працював для нього і навіть віддав своє життя?

24 серпня 2014 року громада парафії Стрітіння Господнього с. Черепин (УГКЦ) провела збори, на яких головуєчий нагадав, що у 2002 році всі невинно убієнні були реабілітовані. Зібрані постановили клопотати перед Преосвященним владикою Ігорем (Возьняком), Митрополитом Львівським, про початок беатифікації святої пам'яті о. Августина-Клементи Цембровського та їмості Олександрі. Для цього знайдене у Львівському архіві повідомлення греко-католицького пароха с. Шоломії о. Онуфрія Гайовського, який повідомив митрополичий ординаріат у Львові про трагічну смерть пароха с. Черепин о. Августина-Клементи Цембровського у ніч з 21 на 22 березня 1944 р., що він загинув трагічною смертю разом з дружиною Олександрою і 14-ма своїми парафіянами, а також інші зібрані документи вже передано у Постуляційний центр УГКЦ для початку процесу беатифікації щодо зарахування цих осіб до лику блаженних.

Час неблаганний над надмогильним каменем на цвинтарі, могила заростає травою. Останні 60 років могила стоїть дуже занедбана. Мине ще одне покоління – і може залишитися зовсім мало навіть матеріальної пам'ятки про їхню смерть. Лише в архівах та книжках можна буде знайти документи з життя та боротьби з тих часів. Але чи захоче нове покоління читати про це?

Ми повинні вчитися цієї зразковості священничої сім'ї, в священника, який так самовіддано працював для Церкви, села, народу і залишив глибокий і незабутній слід у пам'яті як свого села так, і в навколишніх селах. Недаремно вже після його смерті 11.09.1944 р. записано, що перед призначенням нового священника «стоїть село високо релігійно, високо-релігійного усвідомлення».

Тернистою була дорога сім'ї до праведності і святості, адже стільки мук і страждань зазнали зовсім невинні і праведні. Вони не зійшли з Богом визначеної стежі аж до смерті. Мученицької смерті...

Анастасія КОЛТУН

Відповідає Радіо Ватикан

СКЛАДНЕ ПИТАННЯ: У чому полягає безкровна жертва Христа на Службі Божій?

ВІДПОВІДЬ: Під час Служби Божої ми звершуємо пам'ять Жертви Христової. Але ця пам'ять – не просто спогад того, що було в минулому. Якщо ми згадуємо про зданий іспит, то ми в цей момент не здаємо його знову і не відповідаємо ще раз на ті ж питання, не очікуємо з трепетом оцінки. Мова йде про подію з минулого, яка стає актуальною лише в наших думках і пам'яті, але вона не відбувається в сьогоднішній.

Зовсім по-іншому є з Євхаристійної Жертвою. Коли ми звершуємо пам'ять жертви Христа, то відбуваються три речі. По-перше, так, як і у прикладі з іспитом, ми згадуємо про факт, який стався в історії. По-друге, під час Служби Божої ця подія не просто воскрешає в пам'яті – вона актуалізується, вона знову постає перед нами і відбувається. Але не в тому сенсі, що ця жертва відбувається ще раз, а в тому, що відбувається та ж сама жертва, яку приніс Христос, але відбувається вона тут і зараз, для нас. Таким чином, Жертва на Хресті і Служба Божа – це одна і та ж жертва, тільки на Хресті вона була принесена один раз і залишиться назавжди в історії, а на Службі Божій ця жертва актуалізується для кожного з нас, в кожен епоху. І третє значення пам'яті Христової жертви – це залучення до благодаті, що виходить від цієї події, яка сталася тоді, в епоху Христа.

Святий Павло пише про це так: «Бо кожного разу, як їсте хліб цей і п'єте цю чашу, звіщаєте смерть Господню, аж доки він не прийде» (1 Кор. 11, 26). Слово «звіщаєте» тут позначає ту подію, в якій бере участь віруючий. Звіщати смерть Господню означає бути присутнім при ній, бути свідком пасхальної події, в якій приноситься ця жертва Богу за життя світу. Свята Літургія увічнює на наших вітварях жертву, принесену на Хресті, і кожен з нас, присутній у храмі, подібний до Діви Марії й апостола Івана біля підніжжя Хреста. Під час Євхаристійної Жертви на наших вітварях актуалізуються спокутні страсті Господа. Сам Господь присутній – причому присутній не тільки духовно, а й матеріально, в Пресвятых Дарах.

Якщо про це задуматися, то наскільки великою нам здається сама можливість приймати участь в Євхаристійній Жертві! Якщо усвідомити її зміст, то вона ніколи нам не здається одноманітною, ніколи ми не зможемо сприймати її як якийсь обов'язок. Святий о. Піо на питання про Літургію відповідав: «Це – побачення на Голгофі». І коли у нього запитували, з якими почуттями християнин повинен брати участь у Літургії, італійський подвижник говорив: «З почуттями Діви Марії і святого Івана».

Причастя Христових тайн під час Літургії – це джерело найбільшої освячуючої, спокутної, благодатної сили, яку отримуємо ми самі і якою покликані ділитися з усім світом.

(Далі – на 15 стор.)

Як поводитися у храмі

Обрядові питання

Знайти відповідь на запитання такого змісту допоможе доктор богословії п. Тарас ШМАНЬКО, автор книжки «Як поводитися у храмі». Сьогодні продовжуємо її публікацію. (Початок у газеті «Мета» № 95/6 за червень 2013 р.)

• Які є особливості приватних молитов під час Великого посту?

Великий піст у нашому обряді має покаянний характер, тому під час Чотиридесятниці до звичних молитов додають молитву св. Єфрема з поклонами (цю молитву можна знайти у молитовнику «Прийдіте поклоніться»). Зазначимо, що в Греко-Католицькій Церкві віддавна прийнявся звичай у Великий піст при доземних поклонах промовляти: «Претерпівий за нас страсти, Ісусе Христе, помилуй нас». Однак маємо знати, що ці слова запозичено з польських великопосних молитов, і вони не відповідають покаянному характеру посту в нашому обряді, бо звучать не так покаянно, як «пасійно», тобто виражають вболівання над стражданнями Христом.

ХРЕСТОПОКЛОННА НЕДІЛЯ
• Для чого встановлено Хрестопоклонну неділю?

Третю неділю Великого посту називають Хрестопоклонною, бо цього дня Церква прославляє святий хрест і згадує спасенні плоди хресної жертви Христа. Цим споми-нанням хреста саме посередині Чотиридесятниці Церква допомагає вірним пройти шлях посту, пригадуючи його головну мету і наближення празника Пасхи. В Хресто-поклонну неділю замість «Святий Боже» співаємо «Хре-сту Твоєму поклоняємось, Владико, і святеє воскресення Твоє славимо». Ті ж слова промовляємо того дня і тоді, коли кладемо поклони.

ПОКЛОНИ
• Що таке «Поклони» і коли відбувається це богослуження?

Великий канон Андрея Критського (або, як у народі кажуть – «Поклони») – це богослуження, яке служать у середу п'ятого тижня Великого посту ввечері. Покаянний канон складається з дев'яти пісень і під час його відправи робимо близько 300 доземних поклонів. Під час канону читають житіє св. Марії Єгипетської.

КВІТНА НЕДІЛЯ
Празник Господнього входу в Єрусалим, або Квітна неділя, належить до дванадцяти найбільших празників церковного року. Цього дня Церква пригадує євангельську подію тріумфально-го в'їзду Ісуса Христа у Єрусалим.

• Для чого освячують лозу у Квітну неділю?

Празник Входу Господнього в Єрусалим ще називають Вербною неділею, тому що цього дня освячують галузки верби. Згідно з євангельською розповіддю,

жителі Єрусалиму стелили Христові під ноги пальмові галузки як символ перемоги. В нашій культурі пальмові гілки замінили вербовими, а народна традиція приписує освяченій лозі лікувальні властивості.

• Що робити з освяченою

лозою?

Див. пункт: Освячення під час празників церковного року.

СТРАСНИЙ ТИЖДЕНЬ

Тиждень перед Пасхою називають Страсним, або Великим, бо протягом цих шести днів Церква згадує події, пов'язані з останніми днями Спасителя та з Його страстями, розп'яттям і смертю. Співстраждаючи з Христом, Церква в кожний день цього тижня молитовно відтворює подію Його останніх днів. Перші три дні Страсного тижня готують вірних до гідного споглядання і співпереживання з Христом Його страстей.

У Великий четвер в богослуженнях згадують важливі євангельські події: Тайну вечерю, що на ній Христос установив Євхаристію, вмивання ніг апостолам, молитву в Гетсиманському саду та зраду Юди.

Богослуження Великої п'ятниці згадують засудження Христа до страти, Його страждання, смерть на хресті й поховання.

• Чому Великий четвер ще називають Чистим?

Назва, мабуть, походить від того, що цього дня прибирали в помешканнях і на подвір'ях, милися самі та очищали одяг, щоб гідно приготуватися до Великодня. Народні звичаї Чистого четверга сягають ще дохристиянських вірувань, а деякі забобони, пов'язані з цим днем, несумісні з християнською вірою.

• Що таке Чин умивання ніг?

У Великої четвер у катедральних храмах звершують Чин умивання ніг, під час якого єпископ, наслідуючи Христа (див. Ів. 13, 1-11), вмиває ноги священникам.

• Що таке «Страсті»?

Так називають утрєню Великої п'ятниці, яку відправляють напередодні, у четвер увечері. Під час цього богослуження читають 12 «страсних» уривків з Євангелія.

• Чому у Велику п'ятницю не служать Літургії?

Правити Літургію у Велику п'ятницю не прийнято, бо цього дня принесена жертва на Голготі й торжество Літургії несумісне зі скорботою над померлим Христом. Винятково у цей день служать Літургію, якщо з Великою п'ятницею збігається празник Благовіщення.

• Для чого у Велику п'ятницю вшановують плащаницю?

Велика, або Страсна, п'ятниця є днем похорону Христа. Богослуження цього дня посвячені Його смерті й покладенню до гробу. Цього дня у храмі урочисто виставляють плащаницю – намальовану на

полотні ікону Христа, що спочиває в гробі. Згідно з давнім звичаєм, люди приходять до церкви, щоби вклонитися померлому Спасителю. Цього дня згадуємо, що Його смерть спричинена нашими гріхами, і дякуємо за ту жертву, яку Він склав задля нашого спасення.

• У який бік має рухатися «обхід» (хресний хід) з плащаницею?

Під час обряду виносу плащаниці прийнято звершувати з нею обхід довкола храму. Цей обхід, як і всі процесії у нашому обряді, відбувається із заходу на схід, тобто, виходячи із церкви, процесія повертає ліворуч. Такий звичай пояснюють тим, що зі Сходу очікуємо другого приходу Христа. Навіть престол у храмі розміщений у його східній частині, й вірні під час молитви також звернені на схід.

Чи можна працювати в п'ятницю і суботу перед Великоднем?

Немає церковної заборони працювати у ці дні, однак в народі прийнято у Велику п'ятницю утримуватися від важких робіт, таких як праця в полі, будівництво тощо. Цей день сприймають як день Христового погребення, а відомо, що той, хто перейнятий похоронним смутком, не розпочинає якихось важливих робіт. У суботу, хоч традиція й не обмежує праці, усі, як правило, зайняті лише приготуваннями, пов'язаними із святкуванням Великодня.

ВЕЛИКДЕНЬ ПАСХА

Найбільшим і найважливішим празником Христової Церкви є Великдень. Це відображено і в структурі всього церковного року, в якому багато празників пов'язано з датою Пасхи. Тема Христового Воскресення як вершини усього Божого діяння для нашого спасення пронизує усі богослуження, будучи ніби вісью для церковної молитви.

(Далі – у наступних числах газети «Мета»)

Божественна Літургія у житті мирянина

Читання та вивчення матеріалу про суть Божественної Літургії, викладеного в цій книзі, слід здійснювати з одночасним читанням молитовника з Божественною Літургією, в якому подано тексти усіх молитов, які священник тихо читає та голосно промовляє, а також описані дійства, які священник і дякон здійснюють у ході цієї Служби Божої.

Якщо матеріал, викладений у книзі, допоміг вам глибше пізнати зміст і значення Божественної Літургії і ви навчилися брати активну участь у цій спільній молитві до Бога в храмі, якщо щонедільна участь у Божественній Літургії стала для вас не тільки обов'язком перед Отцем Небесним, а духовною потребою, тому що ви відчуваєте її благодатну дію для душі і тіла й отримуєте велику духовну насолоду від участі в ній, то поділіться своїми знаннями з членами своєї родини, друзями, сусідами та знайомими. Порадьте їм прочитати цю книжку, щоб і вони пізнали зміст і значення цієї спільної молитви до Бога в храмі та щонеділі брали у ній активну участь для очищення та зміцнення своєї душі, в якій завжди повинен бути Господь Бог – добро і любов до ближнього. Це значить, що таким людям не будуть властиві такі негативні риси у взаєминах, як безмежна нажива за чужий рахунок, заздрість, помста, байдужість до чужої біди тощо.

Якщо ви християнин (християнка) і незалежно від того, хто ви – звичайний громадянин держави, високопосадовець, посадовець чи чиновник державних органів влади усіх рівнів, бізнесмен, підприємець, науковець, митець, військовослужбовець тощо, без поважних

причин щонеділі не приходите в дім Божий для участі в Божественній Літургії, то чините дуже погано, адже ви систематично та свідомо не виконуєте одну із Заповідей Божих, чим скоюєте великий гріх. Крім цього, ви самі себе позбавляєте Божої благодаті, якою Він обдаровує учасників Божественної Літургії, і які дуже потрібні людині для очищення душі від скверни та відновлення духовних сил, щоб у подальшому ваші поведінка та вчинки відповідали отриманим від Бога духовним цінностям, що приємно Богові та для зміцнення волі, щоб поборювати незгоди життя.

Однак знайте, що виправити цю помилку в своєму житті ніколи не пізно – Бог милостивий, Він простить вас і візьме під Свою опіку, адже Він батько наш Небесний. Так у Святому Письмі сказано: «Встань, сплячий, і воскресни з мертвих, і освітить тебе Христос» (Еф. 5. 14). Тобто поборіть свою ліню і гординю, «прокиньтесь від життя неправедного, встаньте» та йдіть до Бога в Його дім – храм Божий для участі в спільній молитві до Нього, адже Він чекає на вас. І навіть якщо ви вже «духовно померли» (у вашій душі вже нема любові до Бога та до ближнього) то Христос «воскресить» вас – відновить духовні цінності, якими наділив вас Бог при народженні.

Спочатку на цій Службі Божій вам багато чого буде незрозуміло, але наберіться терпіння і вчіться спільно молитися до Бога в храмі. Адже Святе Письмо вчить: «... не будьте нерозсудливі, а пізнавайте, що є воля Божа. ...Наповнюйтеся Духом, повчаючи самі себе псалмами та славословленнями і піснями, співаючи і прославляючи

в серцях ваших Господа» (Еф. 5. 17-19). Тобто долучайтесь до ектеній та інших молитов під час Літургії, усвідомлено співаючи «Амінь», «Аллилуя», «Господи, помилуй», «Подай, Господи», «Тобі, Господи» тощо. Прославляйте Господа в псалмоспівах, славослов'ях і різних релігійних піснях (антифонах, тропарях, кондаках, прокімнах), що співаються під час Літургії. І з часом, через десяток активних та усвідомлених учасностей у Божественній Літургії і обов'язково з молитовником, як зазначалося вище, ви почнете відчувати всю її благодатну дію.

Завжди пам'ятаймо, що регулярна та активна участь у Божественній Літургії зі Святим Причастям – один із найефективніших шляхів очищення нашої душі від скверни та відновлення духовних цінностей, отриманих від Бога (скверна – це збочена демонами форма духовних цінностей людини, моральне розтління. Вона є відбитком перебування диявола в душі людини).

Однак чиста, праведна душа людини – це не тільки щось її особисте. Річ у тому, що саме душа людини (як уже зазначалося) визначає спосіб (звички, вчинки тощо) та умови (комфортність) її земного життя, однак не тільки особистого, а й життя оточуючих її людей загалом. Адже ми живемо в суспільстві, і що більше людей з такою чистою та праведною душею буде посеред нас, то духовно здоровішим буде це суспільство. Суспільством керує державна влада, і знову ж таки, що більше людей з такою Божою душею буде посеред нас, то й більш вірогідним буде те, що будемо мати правдиву державну владу – владу для людей, тому що її керівники (вибрані нами як найкращі представники такого духовно здорового суспільства) та чиновники (члени цього ж суспільства), не будуть корупціонерами та хабарниками, а працюватимуть для людей і зміцнюватимуть нашу Україну. Громадяни такої держави матимуть можливість працювати та отримувати гідну заробітну плату, якої буде достатньо, щоб задовольнити свої земні потреби для душі, тіла та сім'ї, розмір пенсійного забезпечення людей похилого віку дасть їм можливість дожити свої дні на землі, а наші діти матимуть майбутнє, будуть рости та розвиватися на радість батькам, суспільству і Богові!

(Закінчення, початок – на 14 стор.)

Стосовно пам'яті жертви Христової в богослов'ї вживаються такі слова, як «актуалізація» або «репрезентація». Вживане іноді слово «відновлення» може ввести в оману, оскільки Христос помер на хресті тільки один раз, про що неодноразово нагадує автор Послання до Євреїв: «Він здійснив це раз, принісши в жертву Себе Самого»; «Христос лише один раз мав Себе принести, щоб узяти на Себе гріхи багатьох, а вдруге не заради гріха з'явиться тим, що очікують його на спасіння».

Всі наші зустрічі з Ісусом Христом – це зустрічі з Ісусом воскреслим з мертвих, прославленим, що сидить праворуч Отця. У Євхаристії ми не робимо вигляд, що Господь знову вмирає і потім воскресає. Ми зустрічаємося з воскреслим Христом, в якому присутні всі діяння Його життя, від зачаття до вознесіння. У Євхаристії всі Його спокутні діяння робляться синхронними. У цьому сенсі, маючи можливість брати участь в Євхаристії, ми отримуємо таку ж благодать, як і всі сучасники Ісуса, яким пощастило з Ним спілкуватися особисто. У Євхаристії всі спокутні діяння Ісуса Христа робляться не тільки синхронними по відношенню один до одного, але і синхронними по відношенню до нашого життя. Це відбивається в словах переестествлення: «Це Тіло Моє, що за вас віддається»; «Це Кров Моя, що за вас проливається на відпущення гріхів». Його страсті і смерть в цих словах синхронні кожному з нас. Той факт, що хліб і вино освячуються окремо, згідно зі святим Томою Аквінським, відсилає до такого ж поділу після розп'яття. Таким чином, коли ми беремо участь у Святій безкровній Жертві Христа, ми покликані відчувати себе головними дійовими особами, свідками смерті і воскресіння Господа, який забажав зробити цю подію синхронною для кожної людини.

Звернемося тепер до енцикліки святого Івана Павла II «Церква Євхаристії» (11): «Господь Ісус ночі тієї, як виданий був (1 Кор. 11,23), встановив Євхаристійне Таїнство Свого Тіла і Крові. Слова апостола Павла повертають нас до драматичних обставин, в яких народилася Євхаристія. У ній укладено незабутню оповідь про страсті і смерть Господа. Вона – не просто спогад, але їх сакраментальне здійснення. Євхаристія – це Хресна Жертва, що триває у віках. Цю істину добре висловлюють слова, якими віруючі латинського обряду відповідають на вигук священника «Тайна віри»: «Смерть Твою звіщаємо, Господи!»

Церква отримала Євхаристію від Христа, свого Господа, не як один дар серед багатьох, нехай найдорогоцінніший, але як дар за визначенням, так як це дар Самого Себе – Своєї особистості у святій людскості і Своєї справи спасіння. Останнє не обмежується минулим, оскільки «все, що Він є, і все, що Він зробив і вистраждав заради всіх людей, бере участь у Божественній вічності і покриває собою всі часи та епохи. Коли Церква здійснює Євхаристію, спогад смерті і воскресіння Свого Господа, центральна подія спасіння дійсно звершується і «вчиняється справа нашого відкуплення». Ця жертва має настільки вирішальне значення для спасіння роду людського, що Ісус Христос виконав її і повернувся до Отця тільки після того, як залишив нам засіб долучитися до неї, ніби ми були присутні при її здійсненні. Отже, будь-який віруючий може брати участь у жертві Спасителя і користуватися її незліченними плодами. Ось віра, яку сповідували християни в усі часи».

У Борщовичах вшанували матерів

Погожий травневий недільний день. Яскраво світить сонечко, дерева вбралися в яскраві шати, повітря наповнюється п'яним запахом квітів. Вся природа ніби приготувалася, щоби привітати найдорожчих людей – матерів. Адже сьогодні – їхній день. День Матері!

З кожної сільської вулички виходять по-святковому вбрані борщівчанки, ведуть зі собою дітей, онуків, правнуків і, немов струмочки, сходяться до Народного дому, адже сьогодні тут на них чекає подарунок. І неабиякий, а від отців Івана Духнича і Романа Іванціва. Отож, уже всі здогадались, що жінкам-матерям приготували духовний презент.

На сходах Народного дому стоять статечні чоловіки у фраках, елегантні пані і чарівні панянки в вишуканих українських вишиванках, які невимушено між собою розмовляють, налаштувють музичні інструменти, тримаючи в руках нотні записи, і слухають настанови диригента.

Так, обіцянку священики виконали! Виступ лауреата Шевченківської премії, народної хорової капели «Трембіта» став для Матерів справді розкішним подарунком.

Та по-порядку. На годиннику – 16.00. Всі місця в залі заповнені. Глядачі затихли в очікуванні на якесь надзвичайне дійство. І справді, до зали зайшли артисти, зайняли свої місця, кілька нот подає диригент – Вероніка Шніцар, і зал заповнила неземна

музика Михайла Вербицького. Здавалося, що із небес зійшов до нас сам отець і разом з усіма правив свою Божественну Літургію. Так лунала його духовна музика.

Розпочався концерт, звісно, його безсмертним твором на вірш П. Чубинського «Ще не вмерла Україна», який тепер вже звучить по-особливому, адже він став нашим Державним гімном. 150 років минуло з часу першого виконання. І ніщо, і ніхто не могло заборонити виконувати його; з ним йшли у бій, їхали на заслання у далекий Сибір, з ним жили, з ним вмирали, через нього терпіли тяжкі муки. А він залишився живим і тепер визнаний ЮНЕСКО як наймилозвучніший гімн у Європі.

На очі накочувалась сльоза, а на устах завмирала усмішка, бо тут переплелись радість і гордість за нашого співвітчизника з журбою і болем. Бо у кожного перед очима поставали картини із важкого життя отця Михайла, яке його не пощадило: рано втратив батька, згодом померли його дружина, донька і ще одна дружина. Та це ж життя і не знало його: він жив, молився, творив, любив Бога, дбав про свою парафію, борюся і переміг. Історію його непростого життя знають всі у селі, адже чимало борщовицьких дітей відвідало виставку його особистих речей, які демонструвалися у церкві Богоявлення в сусідніх Сороках-Львівських. Тут о. Роман і пані Ганна Папірник натхненно розповідали нашим учням про життя і творчість геніального композитора, диригента, громадського діяча, отця Михайла Вербицького, а ті, в свою чергу, переповідали цю історію вдома своїм рідним.

Непомітно промайнула концертна програма. Отці і глядачі щиро дякували оплесками, дарували квіти і під аплодисменти проводжали таких вельмишановних гостей, бажаючи їм здоров'я та нових творчих здобутків.

Лариса КОЛЬБ

У біблійні часи багато хто вмирав, не доживши до старості. Люди вмирали від хворіб, злиднів чи голоду.

Як тільки людина помирала, його друзі й родичі починали плакати і голосити. Так сусіди дізналися про смерть. Вся родина збиралася на оплакування. В багаті сім'ї іноді запрошували найманих плакальниць (Єр. 9, 17-18).

У період жалоби люди часто носили грубий одяг з козячої шерсті, яка звався «волосяницею», або ж роздирали на собі одяг, щоб показати своє горе.

У спекотному кліматі важливо було поховати померлого, перш ніж тіло почне розкладатися. Зазвичай його омивали й загортали в лляну тканину, а потім несли на ношах до місця поховання.

Часто небіжчиків ховали в печерах або в гробницях, спеціально висічених у скелях (Суд. 8, 32). Але місць у печерах на всіх не вистачало, тому, коли плоть зітлівала, кістки покійного збирали і складали в спеціальну урну (осуарій), щоби звільнити місце для нових покійників.

Ці могильні печери за-

кривалися величезними брилами скель. Іноді «дверима» слугував великий круглий камінь; ним закривали вхід до гробниці, але його можна було відкотити в сторону (Лк. 24, 1-2).

Бідняків ховали простіше (Лк. 7, 14): ноші з тілом опускали на землю, засипали землею і прикривали великими каменями.

ОТЦІ-ПУСТЕЛЬНИКИ СМІЮТЬСЯ

«... розсудливі увінчаються знанням» (Прп. 14, 18)

– Де мені знайти отця Стаціяна? – запитав якийсь подорожній у ченця з Келій.

– Він – у свинарнику. Ти пізнаєш його за капелюхом на голові.

Зайшовши у гості до співбрата, старець запитує його:

– Отче, у тебе те саме вино, що й минулого разу?

– Так, брате, те саме, те саме...

– Дай мені тоді склянку води.

Свідоцтво про реєстрацію
КВ 4266

При передруку матеріалів посилання на газету «МЕТА» обов'язкове!

Над випуском працювали:

головний редактор:

о. Іван ГАЛІМУРКА,

літературний редактор Святослав СМУК,

більшедіяктор і технічний редактор:

Вячеслав ЧИЖЕВСЬКИЙ.

Відгуки та пропозиції надсилати

на адресу:

площа св. Юра, 5, м. Львів,

Україна, 79000,

тел. +38(032) 233-40-73;

e-mail: meta.ugcc@gmail.com

meta_ugcc@ukr.net

http://www.meta-ugcc-lviv.com

Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати матеріали. За достовірність фактів відповідає автор.

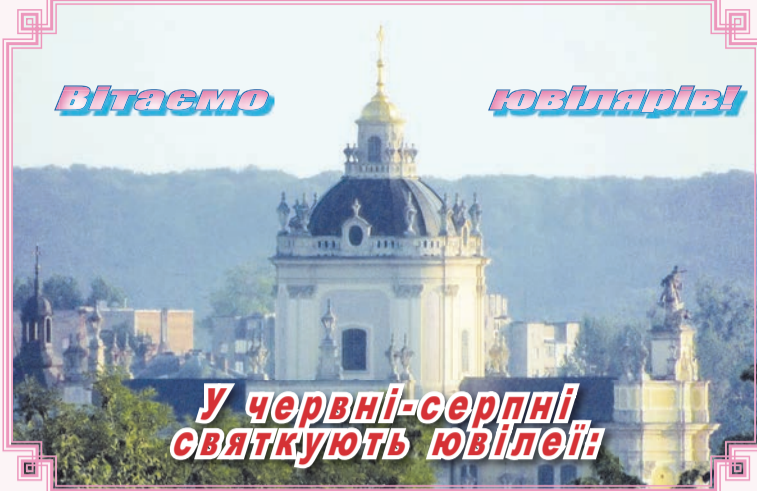
Рекламні оголошення приймаються вчитаними і відредагованими рекламодавцем.

Матеріали не рецензуються і не повертаються.

Редакція може не поділяти думку автора.

Друк: ПрАТ «Видавничий Дім «Високий Замок»

Тираж: 6000 примірників, Замовл. №

- 40-річчя священства – о. Мирослав Німак (06.07)
 25-річчя священства – о. Павло Іршак (19.07)
 25-річчя священства – о. Микола Кузьмич (16.08)
 25-річчя священства – о. Володимир Біляєв (16.08)
 20-річчя священства – о. Ігор Маковецький (30.07)
 20-річчя священства – о. Ярослав Бірбан (30.07)
 20-річчя священства – о. Інокентій-Зіновій Волошин (27.08)
 15-річчя священства – о. Ярослав Малий (18.06)
 15-річчя священства – о. Михайло Сулик (18.06)
 15-річчя священства – о. Андрій Пецух (18.06)
 15-річчя священства – о. Андрій Кошляк (18.06)
 15-річчя священства – о. Василь Здебський (15.07)
 15-річчя священства – о. Руслан Котлінський (15.07)
 15-річчя священства – о. Іван Любінський (06.08)
 10-річчя священства – о. Сергій Ковальчук (12.06)
 10-річчя священства – о. Тарас Мільян (25.06)
 10-річчя священства – о. Ігор Кошик (30.06)
 5-річчя священства – о. Роман Прокопець (02.07)
 5-річчя священства – о. Юрій Галабуда (04.07)
 5-річчя священства – о. Тарас Карвацький (15.07)
 5-річчя священства – о. Олег Лука (28.07)
 5-річчя священства – о. Василь Попелястий (27.08)
 5-річчя священства – о. Тарас Гавришко (28.08)
 5-річчя священства – о. Микола Пришляк (28.08)

- 85-річчя уродин – о. Василь Карабин (25.06)
 60-річчя уродин – о. Григорій Собечко (11.08)
 60-річчя уродин – о. Петро Черепанич (29.08)
 55-річчя уродин – о. Михайло Кравців (07.06)
 55-річчя уродин – о. Петро Андрейко (12.07)
 55-річчя уродин – о. Петро Салазуб (16.07)
 55-річчя уродин – о. Омелян Василюшин (17.07)
 50-річчя уродин – о. Василь Мудь (18.06)
 50-річчя уродин – о. Євген Кварціян (11.08)
 50-річчя уродин – о. Ігор Калаш (31.08)
 45-річчя уродин – о. Володимир Притула (25.06)
 45-річчя уродин – о. Роман Пелешишин (15.08)
 40-річчя уродин – о. Ігор Червінський (02.07)
 40-річчя уродин – о. Андрій Кошляк (21.08)
 35-річчя уродин – о. Володимир Мошчак (09.06)
 35-річчя уродин – о. Олексій Медик (23.07)
 30-річчя уродин – о. Назар Гавриляк (17.07)
 30-річчя уродин – о. Микола Білецький (22.08)

Церковний комітет храму св. Лазаря у Львові долучається до привітання **сестриці Ольги Волошин**, котра з нагоди 90-річчя від своїх уродин отримала Почесну грамоту від Митрополита Львівського Ігоря. Ювіляри бажають Божого благословення у мирі, в радості і в доброму здоров'ї.

Увага!

Наступний випуск «Мети» вийде у вересні 2015 року